

eul_wid: qnq-bh

Αἴλιος Ἡρωδιανός · Herodian of Alexandria

On Those to Mi

Περὶ τῶν εἰς μι

Period: *Ῥωμαϊκή* [Roman](#)
Dialect: *Κοινὴ τεχνικὴ* [Technical Koine](#)
Domain: *Γραμματικὴ* [Grammar](#)
Format: *Λόγος* [Oration](#)

3,2 825 (1st) ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ. Choer. 842, 24: τὰ εἰς μι ὑπέλαβον τινὲς Αἰολικά εἶναι, ἐπειδὴ πολλὰ παρ' αὐτῶν εὐρίσκεται εἰς μι, τὸ γὰρ γελῶ γέλαιμι λέγουσι καὶ τὸ δοκίμῳ δοκίμωμι· ἐπειδὴ γὰρ οἱ Αἰολεῖς βαρυντικοὶ εἰσι (τὸ γὰρ Ἄτρεὺς Ἄτρευσ λέγουσι), τὰ δὲ εἰς μι ἀποστρέφεται τὴν ὀξεῖαν τάσιν, εἶμι ὃ σημαίνει τὸ πορεύομαι, χωρὶς τοῦ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω καὶ τοῦ φημί καὶ τοῦ ἡμί τοῦ σημαίνοντος τὸ λέγω, ὅπερ ἀπὸ τοῦ φημί γέγονε κατὰ ἀποβολὴν τοῦ φ, τούτου χάριν οἱ Αἰολεῖς τὰ εἰς ω περισπώμενα μεταποιοῦσιν εἰς μι, ἵνα μεταδώξωσι χαρακτηρὰ ἀποστρεφόμενον τὴν ὀξεῖαν τάσιν. ἰστέον δὲ ὅτι ἐλέγχεται ἀπὸ πλείστων μὴ ὄντα Αἰολικά· καὶ γὰρ ἀπὸ τόνου καὶ ἀπὸ κλίσεως καὶ ἀπὸ γραφῆς καὶ ἀπὸ πνεύματος καὶ ἀπὸ ποσότητος συλλαβῶν καὶ ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τόνου, ὅτι πᾶσαν λέξιν ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν παρ' ἡμῖν ὀξύτονον βαρύνουσι, χωρὶς τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων οἷον Ἀχιλλεύς, σοφός, Ἀχίλλευς, σόφος· τὸ δὲ ἡμί καὶ τὸ φημί ὀξύνεται, δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστι Αἰολικά. πρόσκειται «χωρὶς τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων», ἐπειδὴ ἐπὶ τούτων οἱ Αἰολεῖς φυλάττουσι τὴν ὀξεῖαν τάσιν οἷον ἀνά, κατά, ἀτάρ, αὐτάρ. ἀπὸ δὲ κλίσεως δέικνυται μὴ ὄντα Αἰολικά τὰ εἰς μι, ὅτι τὰ εἰς μι ἐν τῷ δευτέρῳ προσώπῳ παρ' ἡμῖν προσλαμβάνοντα τὸ ι τὸ τρίτον ποιεῖ οἷον τίθημι τίθης τίθησι· τὰ δὲ Αἰολικά ἀποβολῇ τοῦ ς ποιεῖ τὰ τρίτα οἷον γέλαιμι γέλαις γέλαι· δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν Αἰολικά. ἀπὸ γραφῆς δέ, ὅτι τὰ εἰς μι οὐ θέλει παρ' ἡμῖν διφθόγγῳ παραλήγεσθαι οἷον τίθημι, δίδωμι· σεσημειωμένου τοῦ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω καὶ τοῦ εἶμι τοῦ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι· παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσι πολλὰ εὐρίσκεται διφθόγγῳ παραληγόμενα οἷον ἴσταιμι, κίχραιμι, γέλαιμι διὰ τῆς αἰ διφθόγγου· δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν Αἰολικά. ἀπὸ πνεύματος δέ, ὅτι οἱ Αἰολεῖς ψιλωτικοὶ ἐστὶν οἷον ὕμμες, ἄμμιν· τὸ δὲ ἴημι καὶ ἴστημι δασύνεται· ἄρα οὐκ ἔστι τὰ εἰς μι Αἰολικά. ἀπὸ ποσότητος δὲ συλλαβῶν, ὅτι οὐδέποτε παρ' ἡμῖν τὰ εἰς μι ἀπλᾶ ὄντα ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς συλλαβὰς οἷον τίθημι, δίδωμι, ὄμνυμι, χωρὶς τοῦ ὀρέγγυμι καὶ κορέννυμι καὶ πετάννυμι καὶ ὀμόργνυμι καὶ ὀνίνημι ὃ σημαίνει τὸ ὠφελῶ· παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσι πολλάκις εὐρίσκεται εἰς μι ὑπερβαίνοντα τὰς τρεῖς συλλαβὰς οἷον ἐλευθέρωμι, δοκίμωμι· δῆλον οὖν οὐκ ἔστιν Αἰολικά τὰ εἰς μι. πρόσκειται «ἀπλᾶ ὄντα» διὰ τὸ ἀποδίδωμι καὶ συνίστημι καὶ ἀποτίθημι· ταῦτα γὰρ ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς συλλαβὰς ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀπλᾶ. ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων δέ, ὅτι οὐδέποτε παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν ἀπὸ βαρυτόνων γίνεται τὰ εἰς μι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν περισπωμένων οἷον ἐλευθερῶ ἐλευθέρωμι, δοκίμῳ δοκίμωμι, γελῶ γέλαιμι· καὶ ἡ αἰτία δῆλη ἐστίν· ἐπειδὴ

γάρ, ὡς προεῖρηται, οἱ Αἰολεῖς βαρυντικοὶ εἰσι, τὰ δὲ εἰς μὴ ἀποστρέφεται τὴν ὀξεῖαν τάσιν, χωρὶς τοῦ φημί καὶ ἡμί καὶ εἰμί τὸ ὑπάρχω, τούτου χάριν τὰ εἰς ὦ περισπώμενα μεταποιοῦσιν εἰς μὴ, ἵνα μεταδιώξωσι χαρακτηρὰ ἀποστρεφόμενον τὴν ὀξεῖαν τάσιν· ἐπὶ γὰρ τῶν βαρυτόνων οὐδὲν τοιοῦτον ποιοῦσιν, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τοῦ ποιῆσαι ταῦτα εἰς μὴ τὸ σπουδαζόμενον ἔχουσι, φημί δὴ τὴν βαρεῖαν τάσιν· παρ' ἡμῖν δὲ καὶ ἀπὸ βαρυτόνων γίνεται τὰ εἰς μὴ ὡς τὸ ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας οἷον ζευγνύω ζεύγνυμι· ἄρα οὖν οὐκ ἔστιν Αἰολικά.

3, 2 826

δέδεικται οὖν διὰ πάντων, ὅτι τὰ εἰς μὴ οὐκ ἔστιν Αἰολικά. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς μὴ παραγωγὰ ἐστὶ. δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ δίδωμι ἐπὶ τοῦ παρέχω τρίτης ἐστὶ συζυγίας τῶν εἰς μὴ· ἐπὶ γὰρ τοῦ δεσμεύω πρώτης ἐστὶ συζυγίας οἷον διδῶ διδεῖς δίδημι, ἀντὶ τοῦ δεσμεύω, ὅθεν δῆσω ὁ μέλλων, ὡς θήσω, καὶ ἔδησα ἀόριστος, καὶ δέδεκα ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος, καὶ δέδεμαι ὁ παθητικὸς καὶ ἐδέθην ὁ πρῶτος ἀόριστος. ἰστέον ὅτι τῆς τρίτης ἐστὶ συζυγίας οὐδαμοῦ ὁ ἐνεστῶς, πλὴν τοῦ δίδωμι. πρόσκειται «ἐνεστῶτος» διὰ τὸ ἐβίων καὶ ἡλὼν δευτέρου ἀορίστου· ταῦτα τρίτης συζυγίας ἐστὶ τῶν εἰς μὴ, ὡς ἀπὸ τοῦ βίωμι καὶ ἄλωμι, ἀλλ' οἱ ἐνεστῶτες οὗτοι, φημί δὴ ὁ βίωμι καὶ ἄλωμι, οὐχ εὐρίσκονται ἐν χρήσει· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἔγνων δευτέρου ἀορίστου οὐχ εὖρηται ἐν χρήσει ὁ ἐνεστῶς ὁ γινῶμι. ἡ δὲ τετάρτη συζυγία τῶν εἰς μὴ μὴ ἔχουσα τετάρτην συζυγίαν τῶν περισπωμένων, ἐξ ἧς ὥφειλε παραχθῆναι, ἀπὸ τῆς ἑκτῆς τῶν βαρυτόνων παράγεται, οἷον ἀπὸ τοῦ πηγνύω πήγνυμι· καὶ εὐλόγως ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυτόνων ἡ τετάρτη συζυγία τῶν εἰς μὴ, ἐπειδὴ καὶ αἱ τρεῖς συζυγαί τῶν περισπωμένων ὅσον κατὰ τὴν ἐντέλειαν τῆς ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυτόνων εἰσὶ. τὸ γὰρ τιθῶ ἀπὸ τοῦ τιθέω ἐστὶ καὶ τὸ ἰστῶ ἀπὸ τοῦ ἰστάω καὶ τὸ διδῶ ἀπὸ τοῦ διδόω· τὸ δὲ τιθέω καὶ ἰστάω καὶ διδόω ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυτόνων ἐστί. παράγεται δὲ ἐκ τῶν τριῶν συζυγιῶν τῶν περισπωμένων τὰ εἰς μὴ καὶ τούτου χάριν καὶ ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυτόνων ἡ τετάρτη συζυγία τῶν εἰς μὴ· ἐπειδὴ γὰρ τὰ εἰς μὴ οὐ θέλει συμφώνῳ παραλήγεσθαι οἷον τίθημι, πλὴν τοῦ ἐσμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω, ὅπερ οὐδὲ εὐρίσκεται ἐν χρήσει, ἀλλ' ὑπόμνησιν αὐτοῦ ἔχομεν τὸ ἐσσί. ἐπειδὴ οὖν ἡ μὲν ἑκτη συζυγία τῶν βαρυτόνων διὰ καθαροῦ τοῦ ὦ ἐκφέρεται, αἱ δὲ ἄλλαι συζυγαί τῶν βαρυτόνων διὰ συμφώνων, εἰκότως ἀπὸ τῆς ἑκτῆς συζυγίας τῶν βαρυτόνων παράγεται τὰ εἰς μὴ οἷον ὀλλύω, ὄλλυμι καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν λοιπῶν συζυγιῶν τῶν βαρυτόνων, οἷον ἀπὸ τοῦ λέγω καὶ φέρω τροπῇ τοῦ ὦ εἰς μὴ λέγμι καὶ φέρμι· ἡμελλε γὰρ συμφώνῳ παραλήγεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. Εἰ δὲ τις εἴποι, διὰ τί γὰρ μὴ ὡς ἐκ τοῦ τιθῶ καὶ διδῶ καὶ ἰστῶ γέγονε τίθημι καὶ δίδωμι καὶ ἴσθημι, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ λέγω λέγημι, φέρω φέρημι, οὕτω γὰρ ἐὰν γένηται, οὐκέτι εὐρίσκηται συμφώνῳ παραληγόμενα; λέγομεν, ὅτι οὐ δύναται οὕτω γενέσθαι, ἐπειδὴ τὰ εἰς μὴ, ἐὰν μὲν ἀπὸ βαρυτόνων παραχθῇ, ἰσοσυλλαβεῖν θέλει τοῖς ἰδίους πρωτοτύποις οἷον ζευγνύω ζεύγνυμι· εἰ δὲ ἀπὸ περισπωμένων, μιᾶ συλλαβῇ περιττεύει τῶν ἰδίων πρωτοτύπων οἷον τιθῶ τίθημι, ἰστῶ ἴσθημι· ἐὰν οὖν ταῦτα γένηται λέγημι καὶ φέρημι, μέλλει περιττοσυλλαβεῖν τῶν ἰδίων πρωτοτύπων τοῦ λέγω καὶ φέρω, ἀπὸ βαρυτόνων παραχθέντα. Choer. 846, 27: θέλει δὲ τὰ εἰς μὴ φύσει μακρᾶ παραλήγεσθαι. καὶ παραλήγονται ἡ μὲν α' καὶ β' συζυγία τῶν εἰς μὴ τῷ η οἷον τιθῶ τιθεῖς τίθημι, ἰστῶ ἰστᾶς ἴσθημι, ἀλλ' ἐν τῇ συστολῇ διαφέρουσιν· ἡ μὲν γὰρ πρώτη συζυγία τῶν εἰς μὴ διὰ τοῦ ε συστέλλεται ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἷον τίθεμεν, ἀφίεμεν· ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ α συνεσταλμένου, ἵσταμεν, κίχραμεν· ἡ δὲ γ' παραλήγεται τῷ ω οἷον δίδωμι, ὅπερ συστελλόμενον διὰ τοῦ ο συστέλλεται ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἷον δίδομεν· ἡ δὲ δ' διχρόνῳ ἐκτεταμένῳ παραλήγεται οἷον ζευγνύω ζεύγνυμι, ὄλλυμι· συστελλομένη δὲ τὸ δίχρονον μόνον συστέλλει οἷον ζεύγνυμεν, πήγνυμεν, διὰ συνεσταλμένου τοῦ υ. εὐλόγως δὲ ἡ μὲν α' συζυγία τῶν εἰς μὴ τῷ η παραλήγεται οἷον τίθημι, ἐπειδὴ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ ε ἔχει οἷον τιθέω τιθῶ· τὸ δὲ ε μεγεθυνόμενον ἐν τοῖς ῥήμασι διχῶς μεγεθύνεται· ἡ γὰρ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι μεγεθύνεται οἷον ἔχω εἶχον, ἡ διὰ

τοῦ τρέπεσθαι εἰς τὸ η, ἐλέγχω ἤλεγχον· καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν εἰς μι οὐ δύναται τὸ ε διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι μεγεθύνεσθαι, ὥς γὰρ μετ' ὀλίγον μαθησόμεθα, οὐ θέλει τὰ εἰς μι ὀριστικὰ διφθόγγῳ παραλήγεσθαι, εὐλόγως διὰ τοῦ τρέπεσθαι εἰς η μεγεθύνεται· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ β' συζυγία τῶν εἰς μι εὐλόγως τῷ η παραλήγεται οἷον ἴστημι, ἐπειδὴ τὸ ἐντελὲς τοῦ πρωτοτύπου τὸ α ἔχει οἷον ἰστάω ἰστῶ, τὸ δὲ α μεγεθυνόμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν εἰς η τρέπεται οἷον ἀκούω, ἤκουον· ἡ δὲ γ' τῷ ω παραλήγεται οἷον δίδωμι, ἐπειδὴ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ ο ἔχει οἷον διδώω, διδῶ, τὸ δὲ ο μεγεθυνόμενον εἰς ω τρέπεται οἷον ὀμνύω ὠμνυον· ἡ δὲ δ' συζυγία τῶν εἰς μι διχρόνῳ ἐκτεταμένῳ παραλήγεται οἷον ζεύγνυμι, ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον τὸ υ ἔχει οἷον ζευγνύω, τὸ δὲ υ μεγεθυνόμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν εἰς ἑαυτὸ μεγεθύνεται, τουτέστι φύσει μακρὸν γίνεται, καὶ οὐ τρέπεται εἰς ἄλλο φωνῆεν οἷον ὕδρεύω ὕδρευον, ὑφαίνω ὕφαινον.

3, 2 827 Choer. 847, 24: ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, διὰ τί τὰ εἰς μι ἀεὶ φύσει μακρὰ παραλήγεται οἷον τίθημι. λέγει δὲ ὁ Ἡρωδιανὸς ταύτην τὴν ἀπολογίαν· ἐπειδὴ ἡ τελευταία συλλαβὴ τὸν μακρὸν χρόνον ἔτρεψεν εἰς βραχύν (τροπὴ γὰρ τοῦ ω εἰς μι γίνεται) τούτου χάριν ὑπερβιβασμὸν ἀνεδέξατο τοῦ χρόνου, καὶ ἐποίησαν τὴν παραλήγουσαν φύσει μακράν, ἵνα τὸν μακρὸν χρόνον τὸν κεχρεωστημένον τῇ ληγοῦσῃ ἀναδέξηται ἡ παραλήγουσα. Choer. 847, 32: ἰστέον δὲ ὅτι οὐ θέλει τὰ εἰς μι ὀριστικὰ διφθόγγῳ παραλήγεσθαι οἷον τίθημι, ὄλλυμι, ὅθεν σεσημειῶται τὸ εἰμί τὸ σημαῖνον τὸ ὑπάρχω καὶ τὸ εἶμι τὸ σημαῖνον τὸ πορεύομαι διφθόγγῳ παραληγόμενα. πρόσκειται «ὀριστικὰ» διὰ τὰ εὐκτικὰ οἷον τύπτοιμι, λέγοιμι. καὶ περὶ τοῦ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω ἀπολογούμεθα οὕτως· ἔστιν ἔω τὸ σημαῖνον τὸ ὑπάρχω· τοῦτο τροπὴ τοῦ ω εἰς μι γέγονεν εἰμί, ὥσπερ ζευγνύω ζεύγνυμι, καὶ ἐπειδὴ τὰ εἰς μι φύσει μακρὰ παραλήγεσθαι θέλει οἷον τίθημι, ἠναγκάζετο δὲ τοῦτο φύσει μακρὰ παραλήγεσθαι, καὶ λοιπὸν ἠναγκάζετο ἡ τρέψαι τὸ ε εἰς η ἢ παραλαβεῖν τὸ ι, καὶ μᾶλλον ὥφειλε τρέψαι τὸ ε εἰς η ἢ περ προσλαμβάνειν τὸ ι, ἐπειδὴ, ὥς εἴρηται, τὰ εἰς μι ὀριστικὰ οὐ θέλει διφθόγγῳ παραλήγεσθαι οἷον τίθημι, ἴστημι· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ παραγωγοὶ λέξεις θέλουσι φυλάττειν λείψανόν τι τῆς φωνῆς τοῦ πρωτοτύπου οἷον τιθῶ τίθημι, ἄρδω ἀρδεύω, τούτου χάριν, ἵνα καὶ αὐτὴ ἡ λέξις ἡ εἰμί φυλάξῃ λείψανόν τι τῆς φωνῆς τοῦ πρωτοτύπου, προσέλαβε τὸ ι καὶ γέγονεν εἰμί διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, καὶ ἐφύλαξε τὸ ε τοῦ πρωτοτύπου, φημί δὲ τοῦ ἔω· εἰ γὰρ ἔτρεψε τὸ ε εἰς η, οὐκ ἐφυλάττετο τῆς φωνῆς τὸ πρωτότυπον. τὸ δὲ εἶμι τὸ σημαῖνον τὸ πορεύομαι διὰ τοῦτο τῇ διφθόγγῳ παραλήγεται, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ εἴω ἐστίν· ἔστι γὰρ εἴω διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, ὃ σημαίνει τὸ πορεύομαι· ἐκ τούτου οὖν τοῦ εἴω γέγονε τὸ εἶμι, τροπὴ τοῦ ω εἰς μι, ὥσπερ τὸ ζευγνύω ζεύγνυμι, καὶ λοιπὸν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ἔχει τὴν εἰ δίφθογγον. Choer. 848, 24: δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι ὁ Ἀπολλώνιος τὸ εἶμι διὰ μακροῦ τοῦ ι γράφει, ἐκ τοῦ καὶ τὰ δυνικά καὶ τὰ πληθυντικά διὰ συνεσταλμένου τοῦ ι εἶναι οἷον ἴτον ἴτον ἴμεν ἴτε καὶ ἐν συνθέσει ἔξιτον καὶ τὸ γ' τῶν πληθυντικῶν ἴσι καὶ ἴασιν οἷον «καὶ τ' ἀγελῆδὸν ἴασιν» (Π 160).

3, 2 828 οὐ συνάδει δὲ αὐτῷ ἡ παράδοσις· φησὶ γὰρ ὁ Ἡρωδιανὸς ἀεὶ τὴν παράδοσιν γινώσκειν τὸ εἶμι ἐν τοῖς ἐνικοῖς διὰ τῆς εἰ διφθόγγου οἷον «εἶμι μὲν, οὐδ' ἀλίη ὁδὸς ἔσεται» (β 318) καὶ τὸ δεύτερον εἷς οἷον «τῇ δ' εἷς, ἥ ς' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν» (Hesiod. op. 206) καὶ τὸ τρίτον τῶν ἐνικῶν εἷσιν οἷον μαχησόμενος—εἷσι περὶ πτόλιος (Ρ 147). τὰ μέντοι δυνικά καὶ τὰ πληθυντικά, ὥς εἴρηται, διὰ συνεσταλμένου τοῦ ι ἐστί. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τὸ εἴω διὰ τῆς εἰ διφθόγγου τὸ σημαῖνον τὸ πορεύομαι καὶ ἴω διὰ τοῦ ι κατὰ μὲν τὰ ἐνικά διὰ τῆς εἰ διφθόγγου ἐστί· τὰ δὲ δυνικά καὶ τὰ πληθυντικά ἀπὸ τοῦ ἴω τοῦ διὰ τοῦ ι. δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ ἴσι τρίτον πληθυντικῶν διὰ τοῦτο ἐκτεταμένον ἔχει τὸ ι, τῶν δυνικῶν καὶ τῶν πληθυντικῶν συστελλόντων αὐτό, ἐπειδὴ τὰ εἰς ι λήγοντα ῥήματα μακρὰ θέλει παραλήγεσθαι οἷον τετύφασιν, ἰστᾶσι, διδοῦσι· ἀμέλει τὸ ἴσι «καὶ τ' ἀγελῆδὸν ἴασιν» (Π 160), ἐπειδὴ τὸ ι οὐκ ἔστι

κατὰ τὴν παραλήγουσαν, συστέλλεται. Choer. 849, 19: ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς μι ἀποστρέφεται τὴν ὀξεῖαν τάσιν οἷον τίθημι, εἴμι ὃ σημαίνει τὸ πορεύομαι, χωρὶς τοῦ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω καὶ τοῦ φημί καὶ τοῦ ἡμί τοῦ σημαίνοντος τὸ λέγω. ἔστι δὲ ἀπολογήσασθαι περὶ τοῦ εἰμί καὶ φημί, ὅτι διὰ τοῦτο ταῦτα ὀξύνεται, ἐπειδὴ ἐγκλιτικά ἐστι οἷον ἄνθρωπός εἰμι, αἰδεῖσθαι φησι· τὰ δὲ ἐγκλιτικά αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ θέλει ἔχειν τὸν τόνον οἷον ἐστί, τινῶν, πῶς, τέ. πρόσκειται «αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα», ἐπειδὴ ἐν τῇ συντάξει ἀναπέμπει τὸν ἴδιον τόνον ἢ τῇ προηγουμένη λέξει οἷον ἄνθρωπός ἐστιν, ὑπὲρ τινῶν, καὶ πῶς, Ἀρκεσίλαός τε, ἢ τῇ προηγουμένη συλλαβῇ οἷον ἤκουσαν ἡμῶν, δέδωκεν ἡμῖν· οὕτως οὖν καὶ τὸ εἰμί καὶ τὸ φημί ἐγκλιτικά ὄντα οἷον ἄνθρωπός εἰμι, ἐγὼ φημι, εἰκότως ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ ἔχει τὸν τόνον αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὄντα· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ἔχοντα τὸν τόνον εὐλόγως ὀξύνεται καὶ οὐ περισπᾶται, ἐπειδὴ βραχυκαταληκτεῖ· περισπωμένη οὔτε ἐπάνω βραχείας τίθεται, οὔτε ἐπάνω θέσει μακρᾶς τὸ δὲ εἴμι τὸ σημαῖνον τὸ πορεύομαι οὐκ ἔστιν ἐγκλιτικόν, ὥς δηλοῖ ὁ τόνος· βαρύνεται γάρ. Ἰστέον, ὅτι τὰ εἰς μι οὐ θέλει συμφώνῳ παραλήγεσθαι οἷον τίθημι, ἴστημι, ὅθεν ἡμάρτηται συμφώνῳ παραληγόμενον τὸ ἐσμί, σημαίνει δὲ τὸ ὑπάρχω· τούτου χάριν, ὥς ἀνωτέρω εἴρηται, τὰ παραγόμενα εἰς μι ἀπὸ βαρυτόνων ἀπὸ τῆς ἕκτης συζυγίας παράγεται οἷον ζευγνύω ζεύγνυμι, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν ἄλλων συζυγιῶν τῶν βαρυτόνων· εἰ γὰρ ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἄλλων συζυγιῶν τῶν βαρυτόνων, ἔμελλε παραλήγεσθαι συμφώνῳ, ἅτε δὴ τῶν ἄλλων συζυγιῶν τῶν βαρυτόνων διὰ συμφώνου ἐκφερομένων, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον κατὰ τοῦτο ἡμάρτηται τὸ ἐσμί, ἀλλὰ καὶ ὅτι θέσει μακρᾶ παραλήγεται, τῶν εἰς μι, ὥσπερ εἴρηται, φύσει μακρᾶ παραλήγεσθαι θελόντων οἷον τίθημι, δίδωμι, ζεύγνυμι· τοῦτο δὲ τὸ ἐσμί οὔτε ἔστιν ἐν χρήσει, ἀλλ' ἐν ὑπομνήσει. ἔχομεν ἐξ αὐτοῦ τὸ ἐσσί καὶ τὸ ἐστί. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ εἰς μι ἀναδιπλασιαζόμενα κατὰ τὸν ἐνεστώτα τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀναδιπλασιάζεται· εἰ μὲν τὸ πρωτότυπον ἀπὸ φωνήεντος ἄρχεται, διὰ τοῦ ι γίνεται μόνου ὁ ἀναδιπλασιασμός ὦ, ἰῶ, ἴημι τὸ πέμπω· εἰ δὲ τὸ πρωτότυπον ἀπὸ συμφώνου ἄρχεται ἑνός, τότε δι' αὐτοῦ τοῦ συμφώνου καὶ τοῦ ι γίνεται ὁ ἀναδιπλασιασμός οἷον δῶ διδῶ δίδωμι, βῶ βιβῶ βίβημι, θῶ τιθῶ τίθημι, τοῦ δασέως θ διὰ τὴν κακοφωνίαν τραπέντος εἰς τὸ ἀντίστοιχον τὸ ψιλόν, φημί δὴ εἰς τὸτ· εἰ δὲ τὸ πρωτότυπον διὰ συμφώνων ἄρχεται, εἰ μὲν μὴ ἐστὶν ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, διὰ τοῦ ι μόνου γίνεται ὁ ἀναδιπλασιασμός οἷον στῶ ἰστῶ ἴστημι, εἰ δὲ ἐστὶν ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, τότε δι' αὐτοῦ τοῦ συμφώνου, φημί δὴ τοῦ ἀφώνου, γίνεται ὁ ἀναδιπλασιασμός τοῦ ι οἷον πρῶ πιπρῶ πίπρημι, καὶ πίμπρημι κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ, πλῶ πιπλῶ πίπλημι καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ πίμπλημι, χρῶ κιχρῶ κίχρημι, τοῦ δασέως χ διὰ τὴν κακοφωνίαν τραπέντος εἰς τὸ ἀντίστοιχον τὸ ψιλόν, φημί δὴ εἰς τὸ κ.

3,2 829

τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀποροῦσί τινες λέγοντες, διὰ ποίαν αἰτίαν, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ θῶ γίνεται κατὰ πλεονασμὸν τιθῶ τίθημι καὶ ἀπὸ τοῦ δῶ διδῶ δίδωμι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἀπὸ τοῦ φῶ γίνεται μετὰ ἀναδιπλασιασμοῦ πιφῶ καὶ πίφημι, ἀλλὰ φημί γίνεται ἄνευ διπλασιασμοῦ. ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι οὐ δύναται τὸ φημί ἀναδιπλασιασθῆναι, ἐπειδὴ ἐγκλιτικόν ἐστὶν οἷον αἰδεῖσθαι φημι· κανὼν δὲ ἐστὶν ὁ λέγων, ὅτι τὰ ἐγκλιτικά οὐ θέλει ὑπερβαίνειν τὴν δισυλλαβίαν οἷον εἰμί τις, πῶς ἐστε, ἡμῖν ἐστι· εἰ οὖν ἀνεδιπλασιάσθη τὸ φημί, ἡμελλε τρισυλλαβεῖν ἐγκλιτικὸν ὄν, ὅπερ ἀδύνατον. Anecd. Ox. IV 338, 29: περὶ τῶν εἰς μι. Τῶν εἰς μι ληγόντων ἢ πρώτη συζυγία ῥήματα οὐκ ἔχει πολλά. τό τε γὰρ τίθημι ἐστί καὶ τὸ ἴημι κτλ. Ἔστι δὲ τινα δυνάμενα κατὰ συζυγίαν εἰς δευτέραν χωρεῖν ὥς τὸ πίπλημι καὶ πίπρημι. καὶ τὸ γηράς δὲ γηράντος καὶ τὸ γηράναι τὸ ἀπαρέμφατον ἀπὸ δευτέρας τῶν εἰς μι. τὸ δὲ γήρησε (an γήρησι?) καὶ ἀνδρὸς γηρέντος ἀπὸ πρώτης. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἐνδείκνυται σχήματα τὴν ἀπὸ τῶν εἰς μι κίνησιν ὥσπερ καὶ τὸ κεῖμαι καὶ τὸ ἦμαι. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δευτέρας συζυγίας τὸ γὰρ ἔραμαι καὶ ἄγαμαι καὶ δύναμαι καὶ τὰ παρὰ Δωριεῦσι πέταμαι. Τοιαύτη δὲ καὶ ἡ τρίτη τῶν

εἰς μι . καὶ γὰρ τὸ ἔγνω καὶ ἐβίω ἐξ αὐτῆς εἰσι κινήματα, ἀλλ' οὐ καὶ τὰ θέματα. * Ep. Cr. I 101, 27: γνώτην (φ 36) ῥήματος β' ἄοριστος· τὸ θέμα ἄδηλον. οὐ γὰρ εὐρέθη ἐπὶ τρίτης συζυγίας εἰ μὴ τὸ δίδωμι, τὰ δ' ἄλλα καθ' ὑπόστασιν λαμβάνομεν· ἄλωμι, βίωμι, τίτρωμι τε καὶ γίγνωμι.

3, 2 830

οὕτω Φιλόξενος καὶ Τρύφων. ἡμεῖς δὲ τὰ θέματα αὐτῶν καθ' ὑπόστασιν λαμβάνομεν. οἱ μέντοι δευτέροι ἄοριστοι αὐτῶν εἰσιν ἐν χρήσει κατὰ πᾶσαν ἔγκλισιν, ἔγνω γνῶναι γνῶθι καὶ γνῶν καὶ ἂν γνῶ καὶ γνούς. Ἡ δὲ τετάρτη ὑπομνήσεις ἔσχεν ὥσπερ ἔχει ἔφυν ἔφυσ ἔφω κτλ. καὶ τὸ ἔδυν ἔδυσ ἔδω. τοιοῦτον δέ ἐστι καὶ τὸ χύντο ἐκχύμενοι καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ὑπόμνησιν ποιοῦμενα οὐ κλίσεις δὲ διηνεκεῖς. —καὶ ὑπερσυντελικοὶ εὐρέθησάν τινες ὡς τὸ πέπεισθι καὶ κέκραχθι καὶ ἄλλα πολλά. ἀπὸ μέντοι παρακειμένων οὐχ εὔρομεν χρήσιν αὐτῶν εἰς ε . αὐταῖς δὲ φωναῖς μετατιθέντες τὸ νοηθὲν εἰώθασιν οἱ παρακείμενοι τρέπειν τὸ α εἰς ω καὶ ποιεῖν ἐνεστώτα. πολὺ δὲ τοιοῦτον ἔθος παρὰ Συρακουσίοις· ὄλωλα ὀλώλω, δέδοικα δεδοίκα καὶ τὸ κέκλυκε δὲ παρ' Ἐπιχάρμῳ ἀπὸ θέματος τοῦ κεκλύκω καὶ εὔρηκε ἀπὸ τοῦ εὔρήκω. Cram. III 269, 28: σημειῶσαι ὅτι τὸ ἐσσί σχηματίζεται ὁ Τρύφων καὶ ὁ τούτου μαθητὴς Ἀπολλώνιος καὶ ὁ τοῦ Ἀπολλωνίου υἱὸς ὁ Ἡρωδιανὸς ἀπὸ τοῦ ἐσμί. Choer. 851, 14: ἰστέον ὅτι τὰ εἰς μι λήγοντα τροπῇ τῆς μι εἰς ς τὰ δεύτερα πρόσωπα ποιεῖ οἷον τίθημι τίθης, ἵημι ἵης, κίχημι κίχης, δίδωμι δίδως, ζεύγνυμι ζεύγνυς, ὄμνυμι ὄμνυς, δείκνυμι δείκνυς, εἰμί εἰς ὀξυτόνως οἷον αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος (δ 611), εἵμι εἰς περισπωμένως, ὡς παρ' Ἡσιόδῳ (Op. 206)· τῇδ' εἰς ἥ ς' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν. καὶ ἀπὸ τοῦ φημί δὲ τὸ β' πρόσωπον φῆς ὥφειλεν εἶναι χωρὶς τοῦ ι , τροπῇ τῆς μι εἰς ς , ἀλλ' ἢ παράδοσις καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς σὺν τῷ ι οἶδεν αὐτὸ γεγραμμένον οἷον φῆς.

3, 2 831

Choer. 852, 33: δεῖ δὲ ζητῆσαι, πόθεν ἐγένετο τὸ εἶ. ἔνιοι λέγουσιν, ὅτι ἐκ τοῦ εἰς κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ς ἐγένετο εἶ· πρὸς οὗς λέγει ὁ Ἀπολλώνιος, ὅτι πρῶτον μὲν, εἰ ἐγένετο ἐκ τοῦ εἰς κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ς , ὥφειλε τρίτον πρόσωπον εἶναι τὸ εἶ· τὰ γὰρ β' πρόσωπα ἀποβάλλοντα τὸ ς τρίτα γίνεται πῶς οὖν τὸ εἰς ἀποβάλλον τὸ ς καὶ γινόμενον εἶ δεύτερον ἔμεινεν; δεύτερον, εἰ ἐγένετο τὸ εἶ ἐκ τοῦ εἰς, ὥφειλε φυλάξαι τὸν αὐτὸν τόνον, τουτέστιν ὁμοίως τῷ εἰς· τὰ γὰρ ἀποβάλλοντα τὸ ς ἐὰν φυλάξῃ τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον, τὸν αὐτὸν τόνον φυλάττει οἷον πολλάκις πολλάκι, μέχρις μέχρι· δεῖ προσθεῖναι, εἰ μὴ χαρακτήρ κωλύσῃ, διὰ τὸ χωρὶς χώρι· τὸ γὰρ χώρι βαρύνεται πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ νόσφι, αὖθι, ἱφι, ἥχι. πρόσκειται «ἐὰν φυλάξῃ τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον, φυλάττει καὶ τὸν αὐτὸν τόνον» διὰ τὸ ἄντικρυς ἀντικρύ· ἐνταῦθα, ἐπειδὴ οὐκ ἐφυλάχθη τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον (τὸ μὲν γὰρ ἄντικρυς τὸ φανερώς σημαίνει, τὸ δὲ ἀντικρύ τὸ ἐξ ἐναντίας), τούτου χάριν οὔτε ὁ αὐτὸς τόνος ἐφυλάχθη· καὶ πάλιν βασιλεύς βασιλεῦ· ἰδοὺ γὰρ οὔτε ἐνταῦθα ἐφυλάχθη ὁ αὐτὸς τόνος (τὸ μὲν γὰρ βασιλεύς ὀξύνεται, τὸ δὲ βασιλεῦ περισπᾶται), ἀλλ' οὐκ ἐφυλάχθη τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον· τὸ μὲν γὰρ εὐθείας ἐστί, τὸ δὲ κλητικῆς. ἀλλ' οὐκ ἀντιστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐδὲ γὰρ ἐὰν τοῦ σημαينوμένου γένηται ἐναλλαγὴ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ς πάντως καὶ ὁ τόνος ἐναλλάσσεται· ἰδοὺ γὰρ λέγεις λέγει, ὁ Χρύσης τῷ Χρύσει, ὁ Φιλητᾶς τοῦ Φιλητᾶ· ἰδοὺ ταῦτα μὴ φυλάξαντα τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον (τὸ μὲν γὰρ δευτέρου προσώπου ἐστί, τὸ δὲ τρίτου, καὶ τὰ μὲν εὐθείας, τὰ δὲ γενικῆς καὶ δοτικῆς), ὅμως τὸν αὐτὸν τόνον ἐφύλαξε· τοῦτο οὖν τὸ εἶ φυλάξαν τὸ σημαίνόμενον τοῦ εἰς, ἀμφοτέρω γὰρ τὸ ὑπάρχεις δηλοῖ καὶ ἀμφοτέρω δευτέρου προσώπου ἐστί καὶ μὴ φυλάξαν τὸν αὐτὸν τόνον· τὸ μὲν γὰρ εἶ περισπᾶται, τὸ δὲ εἰς ὀξύνεται· δηλονότι οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ εἰς κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ς . σχηματίζει οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ εἶ τοῦτον τὸν τρόπον· ἔστιν ἔω τὸ σημαῖνον τὸ ὑπάρχω· ἐκ τούτου γίνεται παθητικὸν ἢ μέσον ἔομαι. ἐκ τούτου λοιπὸν τοῦ ἔομαι τὸ δεύτερον πρόσωπον γίνεται κοινῶς μὲν ἔη διὰ τοῦ η καὶ ι , ὥσπερ βούλη, Ἀττικῶς δὲ ἔει, διὰ τῆς ει διφθόγγου, ὥσπερ βούλει, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ (frg. com. ed. Meinek. IV 457) βούλει τι, Κνήμων; εἰπέ μοι, καὶ λοιπὸν τοῦτο τὸ ἔει τὸ Ἀττικὸν τὸ διὰ τῆς ει διφθόγγου γίνεται κατὰ

κράσιν τοῦ ε καὶ τῆς εἰ διφθόγγου εἰς τὴν εἰ δίφθογγον εἶ, ὥσπερ ποιέεις ποιεῖς, καὶ εὐλόγως περισπᾶται, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὀξεῖα καὶ ἡ βαρεῖα εἰς περισπωμένην συνέρχονται οἷον ποιέεις ποιεῖς, πάῖς παῖς, Πηλεῖ Πηλεῖ, Ἡρακλέα Ἡρακλῆ.

3, 2 832

εἶτα μετὰ τὸ οὕτω σχηματίσαι τὸν Ἀπολλώνιον λέγειν, λέγει πάλιν ὁ αὐτός, ὅτι ἄμεινον λέγειν τὴν φωνὴν παρεφθάρθαι, τουτέστι παράλογον, ἢ μείζονι ἐγκλήματι περιπεσεῖν, φημὶ δὴ τὸ λέγειν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔω τὸ ὑπάρχω γίνεται τὸ παθητικὸν ἔομαι· οὐδέποτε γάρ, φησί, τὰ ὑπαρκτικά εἰς πάθος λαμβάνεται, ἤγουν οὐκ ἔχει παθητικόν· οὐδὲ γὰρ τὸ ὑπάρχω γίνεται ὑπάρχομαι· πῶς γὰρ δύναται ἔχειν τὰ παθητικά, ὅπου οὔτε ἐνέργειαν σημαίνει; τὸ γὰρ ζῶ, πλουτῶ, ὑπάρχω, οὐδέτερα καλοῦσι διὰ τὸ μήτε ἐνέργειαν σημαίνειν μήτε πάθος. Choer. 854, 33: πᾶν δεῦτερον πρόσωπον τῶν εἰς μι, ἐπὶ ἐνεστώτος δηλονότι χρόνου, προσθέσει τοῦ ι τὸ τρίτον ποιεῖ οἷον τίθης τίθησι. ἀπὸ τοῦ εἰμί, τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω, τὸ τρίτον τῶν ἐνικῶν ὀφείλει γενέσθαι εἰσὶν ἵνα δὲ μὴ συνεμπέσῃ τῷ τρίτῳ τῶν πληθυντικῶν, λέγω δὲ τῷ εἰσὶν ἐκεῖνοι, καὶ κατὰ τὴν γραφὴν καὶ κατὰ τὸν τόνον, τούτου χάριν ἐπιλέλοιπε. τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ἀπὸ τῆς ἐσμί τροπῇ τοῦ μ εἰς ζ ὥφειλε γενέσθαι τὸ τρίτον τῶν ἐνικῶν ἐσσί, ἀλλ' ἐπειδὴ προελήφθη ἡ φωνὴ ἐπὶ τοῦ ἰδίου δευτέρου προσώπου, καὶ γὰρ τὸ δεῦτερον πρόσωπον ἐσσί, τούτου χάριν τροπῇ Δωρικὴ παρηκολούθησε τοῦ ζ εἰς τὸ τ, καὶ ἐγένετο ἐστί, ὥσπερ σύ τύ, εἴκοσι εἴκοτι. δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ τροπὴ ἢ ἐν τῷ ἐστί κυρίως Δωρικὴ· οἱ γὰρ Δωριεῖς τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν ἐνικῶν εἰς τι ποιοῦσι, μὴ προηγουμένου συμφώνου οἷον φησί φατί, δίδωσι δίδωτι· εἰ οὖν ἐν τῷ ἐσσί προηγείται σύμφωνον, οὐκ ἐτράπη τοῦτο Δωρικῶς τὸ ζ εἰς τὸ τ, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν Δωρικὴν· τὸ δὲ τρίτον τῶν πληθυντικῶν εἰς τι ποιοῦσιν οἱ Δωριεῖς προηγουμένου συμφώνου τοῦ ν οἷον δίδοντι, φάντι. ὅτι δὲ δυνάμει ἐν τῷ ἐστί ὑπάρχει τὸ ζ, δηλοῖ τὸ ν προσερχόμενον αὐτῷ οἷον ἐστίν, ὅτε γὰρ ἐστὶ τὸ ζ πρὸ τοῦ ι ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ, τότε τοῦ ν ἐφελκυστικὸν γίνεται τὸ ι· οὕτως οὖν καὶ ἐστί· ἐνταῦθα γὰρ δυνάμει τὸ ζ ἐστί· πολλάκις δὲ καὶ τοῦ φ προηγουμένου γίνεται τὸ ι ἐφελκυστικὸν τοῦ ν οἷον ναῦφιν, «ναῦφιν ἀμυνόμενοι» (N 700). Ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι τοῦτο, πάντων τῶν δευτέρων προσώπων τῶν εἰς ζ ληγόντων ἀποβαλλόντων τὸ ζ καὶ ποιούντων τὸ τρίτον πρόσωπον οἷον τύπτεις τύπτει, ἐτύφθης ἐτύφθη (περὶ γὰρ τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ἀορίστου α' ἐμάθομεν, ὅτι καὶ τροπῇ παρηκολούθησε τοῦ α εἰς ε διὰ τὴν ὁμοφωνίαν τὴν πρὸς τὸ πρῶτον πρόσωπον), διὰ τί μόνον τὰ εἰς μι κατὰ τὸν ἐνεστώτα οὐκ ἀποβάλλει τὸ ζ ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ, ἀλλὰ τούναντίον καὶ τὸ ι προσλαμβάνει. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἀναλογώτεροί εἰσιν οἱ Αἰολεῖς, ἀποβολῇ τοῦ ζ τὰ τρίτα ἐπὶ τούτων ποιοῦντες οἷον τίθημι τίθης τίθη, ζεύγνυμι ζεύγνυς ζεύγνυ, δίδωμι δίδως δίδω. Choer. 857, 28: ἰστέον ὅτι τὰ εἰς μι ὀριστικά τροπῇ τῆς μι εἰς μεν ποιεῖ τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν, μετὰ τοῦ συστέλλειν τὴν παραλήγουσαν εἰς τὴν παραλήγουσαν τὴν ἐν τέλει τοῦ πρωτοτύπου· καὶ ἡ μὲν πρώτη συζυγία εἰς τὸ ε συστέλλει τὴν παραλήγουσαν οἷον τίθημι τίθεμεν, ἴημι ἴεμεν καὶ ἀφίεμεν, ἐπειδὴ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου ἔχει τὸ ε οἷον τιθέω, ἰέω· ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸ α συνεσταλμένον συστέλλει τὴν παραλήγουσαν οἷον ἴστημι ἴσταμεν, κίχρημι κίχραμεν, φημί φαμέν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ α συνεσταλμένον ἔχει οἷον ἰστάω, κιχράω, φάω· ἡ δὲ τρίτη εἰς τὸ ο συστέλλει τὴν παραλήγουσαν οἷον δίδωμι δίδομεν, ἐπειδὴ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ ο ἔχει οἷον διδῶω· ἡ δὲ τετάρτη τὸ δίχρονον συστέλλει οἷον ζεύγνυμι ζεύγνυμεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον συνεσταλμένῳ τῷ υ παραλήγεται οἷον ζευγνύω.

3, 2 833

τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ἀπὸ τοῦ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω γίνεται τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν ἐμέν, ἐπειδὴ τὸ πρωτότυπον τῷ ε παραλήγεται, ἔω γάρ, ὅπερ ἐμέν κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ζ γίνεται ἐσμέν· δύναται δὲ τὸ ἐσμέν ἀπὸ τοῦ ἐσμί εἶναι. τοῦ δὲ εἰμί τοῦ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν ἴμεν ἐστὶ διὰ

συνεσταλμένου τοῦ ι , περὶ οὗ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐμάθομεν, ὅτι τοῦτο ἐν μὲν τοῖς ἐνικοῖς διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται ἀπὸ τοῦ εἴω, τοῦ διὰ τῆς ει διφθόγγου γραφομένου καὶ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι, ἐν δὲ τοῖς δυτικοῖς καὶ πληθυντικοῖς διὰ συνεσταλμένου τοῦ ι , ἀπὸ τοῦ ἴω τοῦ διὰ τοῦ ι γραφομένου καὶ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι. πρόσκειται ἐν τῷ κανόνι «ὀριστικά» οἶον «τὰ εἰς μι ὀριστικά τροπῇ τῆς μι εἰς μεν ποιεῖ τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν μετὰ τοῦ συστέλλειν τὴν παραλήγουσαν» διὰ τὰ εἰς μι εὐκτικά· ταῦτα γὰρ τροπῇ τῆς μι εἰς μεν ποιεῖ τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν, οὐ συστέλλει δὲ τὴν παραλήγουσαν οἶον τύπτειμι τύπτουμεν. Choer. 859, 10: εἴρηται ὅτι ἐπὶ ἐνεστώτων [καὶ μελλόντων] τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν ὁμόφωνον γίνεται τῇ δοτικῇ τῶν πληθυντικῶν τῆς ἰδίας μετοχῆς οἶον οἱ τύπτοντες τῶν τυπτόντων τοῖς τύπτουσι καὶ τύπτουσιν ἐκεῖνοι, οὕτως οὖν καὶ ἐν τοῖς τιθεῖσι καὶ τιθεῖσιν ἐκεῖνοι, καὶ τοῖς ἰστάσι καὶ ἰστάσιν ἐκεῖνοι, καὶ τοῖς διδοῦσι καὶ διδοῦσιν ἐκεῖνοι, καὶ τοῖς ζευγνῦσι καὶ ζευγνύσιν ἐκεῖνοι. σεσημείωται τὸ φασὶ καὶ εἰσίν, ὅτι τῆς μετοχῆς βαρυνομένης τὸ ῥῆμα ὠξυτονήθη· ἔστι γὰρ ἡ μετοχὴ τῶν φάντων τοῖς φᾶσι βαρυτόνως καὶ τὸ ῥῆμα φαμέν φατέ φασίν ὀξυτόνως· καὶ πάλιν ὁ εἶς τοῦ ἔντος τῷ ἔντι τὸν ἔντα ἀντὶ τοῦ ὑπάρχοντα, ὡς καὶ ἡ χρῆσις δηλοῖ οὕτως ἔχουσα «παῖδα ἔντα» ἀντὶ τοῦ παῖδα ὑπάρχοντα· καὶ λοιπὸν τὰ πληθυντικά οἱ ἔντες τῶν ἔντων τοῖς εἶσι βαρυτόνως καὶ τὸ ῥῆμα ἐσμέν ἐστέ εἰσίν ὀξυτόνως. Choer. 859, 26: ἰστέον δὲ ὅτι ταῦτα, φημὶ δὴ τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνεστώτος τῶν εἰς μι , οἱ Ἀττικοὶ προσόδῳ τοῦ α καὶ συστολῇ τῆς παραληγοῦσης προφέρονται οἶον τιθεῖσι τιθέασι, διδοῦσι διδόασι, ζευγνῦσι ζευγνύασιν· ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας συζυγίας οὐδὲν τοιοῦτον ποιοῦσι διὰ τὴν κακοφωνίαν· ἀπὸ τοῦ ἰστάσι γὰρ εἰ ἐποίησαν προσόδῳ τοῦ α ἰστάασιν, ἀλλεπαλληλία τοῦ α ἠύρισκετο, καὶ ἐκ τούτου κακοφωνία ἐγένετο. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ τιθέασι καὶ διδόασι καὶ ζευγνύασι μακρὸν ἔχουσι τὸ α , ἐπειδὴ τὰ εἰς ι λήγοντα ῥήματα μακρὰ θέλει παραλήγεσθαι οἶον τετύφασι. τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἰεῖσιν ὃ σημαίνει τὸ πέμπουσι γίνεται ἰέασι προσόδῳ τοῦ α καὶ συστολῇ τῆς παραληγοῦσης, καὶ κατὰ κρᾶσιν Ἀττικὴν τοῦ ε καὶ α εἰς α μακρὸν ἰᾶσι προπερισπωμένως, καὶ ἐν συνθέσει ἀφιασιν. Choer. 861, 15: ἰστέον δέ, ὁ μὲν Ἡρωδιανὸς φησὶν, ὅτι κυρίως διαίρεσις ἐστὶν αὕτη ἡ ἐν τῷ τιθεῖσι τιθέασι καὶ διδοῦσι διδόασι καὶ ζευγνῦσι ζευγνύασι, καὶ πιστοῦται τοῦτο ἐκ τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν.

3, 2 834

ἰδοὺ γάρ, φησὶν, ἐν τῷ Δημοσθένεας Δημοσθένεις τὸ εα εἰς τὴν ει δίφθογγον συναιρεῖται, καὶ πάλιν ἐν τῷ ἰχθύας ἰχθῦς τὸ υ καὶ τὸ α εἰς τὸ υ συναιρεῖται, καὶ πάλιν ἐν τῷ βόας βοῦς τὸ ο καὶ α εἰς τὴν ου δίφθογγον συναιρεῖται· οὐκοῦν καὶ ἐν τῷ τιθεῖσι τιθέασιν ἡ ει δίφθογγος εἰς τὸ ε καὶ α διηρέθη, καὶ ἐν τῷ ζευγνῦσι καὶ ζευγνύασι τὸ υ εἰς τὸ υ καὶ α διηρέθη, καὶ ἐν τῷ διδοῦσι διδόασιν ἡ ου δίφθογγος εἰς τὸ ο καὶ α διηρέθη. Choer. 863, 20: ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ἡρωδιανὸς ἄλλην ἀπολογίαν ἔχει. ἔχει δὲ οὕτως· καθόλου τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνεστώτος πρὸς τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ παρατατικοῦ ἢ ἰσοσυλλαβεῖν θέλει ἢ πλεονοσυλλαβεῖν· καὶ ἰσοσυλλαβεῖν μὲν, ὅταν ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου οἶον τύπτουσιν ἔτυπτον, βοῶσιν ἐβόων, δηλὸν ὅτι χωρὶς τῶν ἀπὸ προθέσεως ἀρχομένων, καταγράφουσι γὰρ πεντασυλλάβως, καὶ κατέγραφον τετρασυλλάβως· πλεονοσυλλαβεῖν δέ, ὅταν ἀπὸ φωνήεντος ἄρχηται, οἶον ἄγουσιν ἤγον, ἐρμηνεύουσιν ἡρμήνευον· ἐνταῦθα οὖν ἐν τοῖς εἰς μι εἰ μὴ ἐγένετο αὕτη ἡ δοκοῦσα διαίρεσις κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνεστώτος, τὸ ἐναντίον συνέβαινεν, ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον· ἡμελλε γὰρ ἀπὸ συμφώνου ἄρχεσθαι τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνεστώτος καὶ μὴ ἰσοσυλλαβεῖν τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν πληθυντικῶν τοῦ παρατατικοῦ, ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον, οἶον τιθεῖσιν ἐτίθεσαν, διδοῦσιν ἐδίδοσαν, ζευγνῦσιν ἐζεύγνυσαν· καὶ πάλιν ἡμελλεν ἀπὸ φωνήεντος ἄρχεσθαι τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἰσοσυλλαβεῖν τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν πληθυντικῶν τοῦ παρατατικοῦ, ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον, οἶον ἰεῖσι τὸ πέμπουσιν ἴεσαν καὶ ἀφίεσαν ἐν συνθέσει.

Choer.

3,2 836

λαμβάνον τὸ με τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν ποιεῖ οἷον ἔτυπτον ἐτύπτομεν,

ἐχρύσουν ἐχρυσοῦμεν, ἐβόων ἐβοῶμεν, ἐτύφθην ἐτύφθημεν, ἔγνω ἔγνωμεν· ἐπὶ δὲ τοῦ παρατατικοῦ τῶν εἰς μι καὶ συστολὴ παρακολουθεῖ τῆς παραληγούσης ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἷον ἐτίθην ἐτίθεμεν, ἴστην ἴσταμεν, ἐδίδων ἐδίδομεν, ἐζεύγνυν ἐζεύγνυμεν, ἔφην ἔφαμεν· τὸ γὰρ ἔφην δευτέρου ἀορίστου ἐστὶν ὥσπερ ἔστην ἔστημεν καὶ ἔβην ἔβημεν· τὸ ἦν ἦμεν λόγῳ ἀρχούσης ἐφύλαξε τὸ η , ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο δισύλλαβόν ἐστι καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἄρχουσαν καὶ παραλήγουσαν, τούτου χάριν τῷ λόγῳ τῆς ἀρχούσης ἐφύλαξε τὸ η καὶ οὐ τῷ λόγῳ τῆς παραληγούσης συνέστειλεν αὐτό. διὰ τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ τῶν εἰς μι καὶ συστολὴ παρακολουθεῖ τῆς παραληγούσης ἐν τοῖς πληθυντικοῖς, ἐπειδὴ ὁ παρατατικὸς συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸν ἐνεστώτα· παρωχημένος γάρ ἐστιν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲ ἐξ αὐτοῦ κανονίζεται. ἐπειδὴ οὖν ἐπὶ τῶν εἰς μι ὁ ἐνεστώς συστέλλει τὴν παραλήγουσαν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἷον τίθημι τίθεμεν, ἴστημι ἴσταμεν, δίδωμι δίδομεν, ζεύγνυμι ζεύγνυμεν, καὶ ἡ αἰτία προεῖρηται, ὅτι τοῦτο γίνεται πρὸς τὴν παραλήγουσαν τῆς γενικῆς τῆς μετοχῆς (ταῦτα γὰρ βραχεῖαν ἔχει τὴν παραλήγουσαν, ἡγουν θέσει μακράν), τούτου χάριν καὶ ὁ παρατατικὸς ἐπὶ τῶν εἰς μι πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἐνεστώτος συστέλλει τὴν παραλήγουσαν αὐτοῦ ἐν τοῖς πληθυντικοῖς. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ δευτέρος ἀορίστος ὁ ἐνεργητικὸς ἐπὶ τῶν εἰς μι οὐ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν αὐτοῦ ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἷον ἔστην ἔστημεν, ἔβην ἔβημεν, ἔγνω ἔγνωμεν, ἤλων ἤλωμεν, ἐβίω ἔβιωμεν, ἔφην ἔφην· τὸ γὰρ ἔφαμεν παρατατικὸς ἐστὶ. σεσημειώται τὸ ἔδων ἔδομεν καὶ ἔθην ἔθεμεν καὶ ἦν ἔμεν, ὅτι δευτέρου ἀορίστου ὄντα συνέστειλε τὴν παραλήγουσαν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς. Choer. 870, 5: ἐπὶ τῶν εἰς μι ἐκ τοῦ μέλλοντος κανονίζεται ἡ ἄρχουσα τοῦ παρακειμένου. ἔστιν οὖν θήσω ὁ μέλλων καὶ τέθηκα ὁ παρακείμενος διὰ τοῦ η ὥσπερ ποιήσω πεποίηκα καὶ κατὰ τροπὴν Βοιωτικὴν τοῦ η εἰς τὴν εἰ δίφθογγον γέγονε τέθεικα διὰ τῆς εἰ δίφθογγου ὥσπερ ἦρωες, εἴρωες· οὕτως δὲ καὶ ἐπεκράτησε γράφεσθαι· ὁ μέντοι τέθειμαι παρακείμενος παθητικὸς οὐ κατὰ Βοιωτοὺς ἔχει τὴν εἰ δίφθογγον, ὥσπερ ὁ τέθεικα ἐνεργητικὸς παρακείμενος· οὐδὲ γὰρ ἔχει ἐν τῇ παραληγούσῃ τὸ η , ἵνα τραπῇ Βοιωτικῶς τὸ η εἰς τὴν εἰ δίφθογγον, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ τέθεικα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τέθειμαι ἀναλόγως κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι γέγονε τέθειμαι.

3,2 837

τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπὸ τοῦ ἴστημι στήσω ὥφειλεν εἶναι ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔστηκα διὰ τοῦ η , ἐπειδὴ καὶ ὁ μέλλων τὸ η ἔχει οἷον στήσω ὥσπερ ποιήσω πεποίηκα· οὐ λέγομεν δὲ οὕτως ἀλλὰ ἔστακα διὰ τοῦ α . ἔστι δὲ εἰπεῖν τὴν ἀπολογίαν ταύτην· ἔστιν ἐστήκω ὁ ἐνεστώς, ὅστις φωνὴν μὲν ἔχει ἐνεργητικήν, πάθος δὲ σημαίνει (οὐδὲν γὰρ σημαίνει τὸ ἐστήκω ἄλλο ἀλλὰ τὸ ἵσταμαι ἐγώ), ἐξ οὗ ὁ μέλλων ἐστήξω καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἐστήξειν, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ (H. Ap. 15) ἐστήξειν δὲ τὸ τεῖχος ἐπ' ἀρχαίοις θεμέλοις. τούτου τοῦ ἐστήκω ὁ μέσος παρακείμενος ἔστηκά ἐστι, διὰ μὲν συμφώνου τοῦ ἐνεστώτος ἀναλόγως ἐκφερόμενος (τοῦτο γὰρ ἴδιον τῶν μέσων παρακειμένων), ἡμαρτημένος δὲ κατὰ τὴν ἄρχουσαν, καθὸ οὐκ ἐμεγεθύνθη χρονικῶς· τὸ γὰρ ε διχῶς πέφυκε μεγεθύνεσθαι· ἢ γὰρ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι οἷον ἔχω εἶχον, ἔλκω εἶλκον, ἢ διὰ τοῦ τρέπεσθαι εἰς η οἷον ἐλεῶ ἡλέουν. ἵνα οὖν μὴ συνεμπέση τῷ ἔστηκα μέσῳ παρακειμένῳ, τῷ ὄντι ἀπὸ τοῦ ἐστήκω ἐνεστώτος, ὁ ἔστηκα ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ὁ ὢν ἀπὸ τοῦ ἴστημι ἐνεστώτος τούτου χάριν πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἐκείνου διὰ τοῦ α ἐξενέχθη κατὰ τὴν παραλήγουσαν. Choer. 871, 9: ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς εἰς μι οὐκ ἔστι μέσος παρακείμενος, καὶ ἡ αἰτία ἐστὶν αὕτη· ἡνίκα ὁ πρῶτος ἀορίστος ὁ ἐνεργητικὸς περιττοσυλλαβεῖ τοῦ δευτέρου ἀορίστου τοῦ ἐνεργητικοῦ, τότε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος περιττοσυλλαβεῖ τοῦ μέσου παρακειμένου οἷον κτυπῶ κτυπήσω ἐκτύπησα ἐκτυπον ἐκτύπηκα ἔκτυπα, δουπῶ δουπήσω ἐδούπησα ἐδουπον καὶ δεδούπηκα δέδουπα· ὅτε δὲ ὁ α' ἀορίστος ὁ ἐνεργητικὸς ἰσοσυλλαβεῖ τῷ δευτέρῳ ἀορίστῳ τῷ ἐνεργητικῷ, τότε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἰσοσυλλαβεῖ τῷ μέσῳ παρακειμένῳ, ἔστειλα ἔσταλον ἔσταλκα ἔστολα. ἐνταῦθα

οὖν ἐν τοῖς εἰς μι , ἐπειδὴ ἀεὶ περιττοσυλλαβεῖ ὁ πρῶτος ἀόριστος ὁ ἐνεργητικὸς τοῦ δευτέρου ἀορίστου τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἔστησα γὰρ καὶ ἔστην, ἔδωκα ἔδων, ἔθηκα ἔθην, ἦκα ἦν, εἰ ἐγένετο ὁ μέσος παρακείμενος, ἤμελλε περιττοσυλλαβεῖσθαι ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου, τοῦ βέβηκα τοῦ δέδωκα καὶ τοῦ ἔγνωκα καὶ τοῦ ἔστακα τρισυλλαβούντων, αὐτός, φημί δὴ ὁ μέσος παρακείμενος, εἰς δισυλλαβίαν περιπίπτων· ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· οὐδέποτε γὰρ ὁ μέσος παρακείμενος δισύλλαβος εὐρίσκεται ἐν χρήσει, χωρὶς τοῦ οἶδα καὶ τοῦ εἶκα ὃ σημαίνει τὸ ὁμοίῳ, ὡς παρὰ Ἀλκμᾶνι εἶκας μὲν ὠραίῳ λίνῳ ἀντὶ τοῦ ὠμοίωσαι· καὶ χωρὶς τοῦ ἦα, ὃ σημαίνει τὸ ἐπορευόμεν, ὅπερ κατὰ διάλυσιν γίνεται ἦια, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ (δ 433) ἦια πολλὰ θεοὺς γουνούμενος, ἀντὶ τοῦ ἐπορευόμεν, ἐξ οὗ ὁ ὑπερσυντελικὸς ἦϊεν διὰ τοῦ η καὶ ι κατὰ τὴν ἄρχουσαν καὶ ἐν συνθέσει παρήειν καὶ ἐξήειν, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ (Com. ed. Mein. IV 322) ἀπήειν τῶν τόκων τόκους ἔχων. τούτου οὖν χάριν ἐν τοῖς εἰς μι οὐκ ἔστι μέσος παρακείμενος· μέσου δὲ παρακειμένου μὴ ὄντος, εἰκότως οὔτε μέσος ὑπερσυντελικὸς ἐστίν, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ μέσου παρακειμένου κανονίζεται ὁ μέσος ὑπερσυντελικός. Choer. 872, 33: ἰστέον ὅτι πᾶς μέλλων ἀπὸ τῶν εἰς μι τρέπων τὴν σω εἰς ν καὶ τὴν ἄρχουσαν ἐκτείνων χρονικῶς ἢ συλλαβικῶς τὸν δεύτερον ἀορίστον ποιεῖ οἶον θήσω ἔθην, βήσω ἔβην, φήσω ἔφην, δώσω ἔδων, γνῶσω ἔγνω, βιώσω ἐβίω, ἦσω ἦν, φύσω ἔφυν, δύσω ἔδυν, κλῦμι κλύσω ἔκλυν, ἐξ οὗ τὸ προστακτικὸν κλῦθι, ἄλωμι ἀλώσω ἤλων ἤλω καὶ κατὰ διάλυσιν τοῦ η εἰς ε καὶ α ἑάλων καὶ ἑάλω, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ἦγη γίνεται ἑάγη κατὰ διάλυσιν τοῦ η εἰς ε καὶ α .

3,2 838 πάλιν ἴστημι στήσω καὶ ὁ δεύτερος ἀόριστος ὁ ἐνεργητικὸς ἔστην· οὗτος ἐνεργητικὴν μὲν ἔχει φωνήν, παθητικὴν δὲ σημασίαν καὶ σύνταξιν· οὔτε γὰρ λέγομεν ἔστην σε, ἀλλ' ἔστην ὑπὸ σοῦ, ὥσπερ ἐστάθην ὑπὸ σοῦ. An. Ox. III 269: σημειῶσαι, ὅτι ἐπὶ τῶν εἰς μι ἐπὶ δευτέρου ἀορίστου φυλάττεται ἡ λήγουσα αὐτοῦ, ἡγουν τοῦ δευτέρου ἀορίστου, ἐν τοῖς πληθυντικοῖς παραλήγουσα ἡ αὐτὴ οἶον ἴστημι· ὁ β' ἀόριστος ἔστην ἔστημεν ἔστητε. γνῶμι· ὁ β' ἀόριστος ἔγνω ἔγνωμεν ἔγνωτε. πλὴν τοῦ ἔθην ἔθεμεν ἔθετε, ἔδων ἔδομεν ἔδοτε, ἦν ἔμεν ἔτε. καὶ διὰ τί πλὴν τούτων; διότι, φησὶν ὁ τεχνικός, τὰ ἐνικά οἶον ἔθην ἔδων ἦν οὐχ εὐρίσκεται ἐν χρήσει· τούτου χάριν τὰ πληθυντικὰ αὐτῶν εὐρισκόμενα ἐν χρήσει ἐναλλάσσεται κείμενα ὡς ἔτυχεν. Choer. 875, 12: πᾶς ἐνεστὼς εἰς μι λήγων τρέπων τὴν μι εἰς ω καὶ τὴν ἄρχουσαν ἀποβάλλων, ἐὰν ἔχη ὥσπερ ἀναδιπλασιασμὸν διὰ τοῦ ι , μέλλων γίνεται οἶον κίχημι χρήσω, πίμπλημι πλήσω, βίβημι βήσω (τὸ πορευόμεν)· ἐὰν δὲ μὴ ἔχη διπλασιασμὸν διὰ τοῦ ι , οὐκ ἀποβάλλει τὴν ἄρχουσαν ἐν τῷ μέλλοντι, ἀλλὰ μόνον τροπῇ τῆς μι εἰς ω γίνεται οἶον φημί φήσω, δῦμι δύσω, φῦμι φύσω, ἐξ οὗ τὸ ἔφυν, κλῦμι κλύσω, ἐξ οὗ τὸ ἔκλυν, καὶ τὸ προστακτικὸν κλῦθι, βίωμι βιώσω, ἡ γὰρ βι συλλαβὴ ἐνταῦθα οὐκ ἔστιν ἀπὸ διπλασιασμοῦ, ἀπὸ γὰρ τοῦ βιῶ βιοῖς γέγονε. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τῆς δ' συζυγίας τῶν εἰς μι οὐ κλίνεται, εἰ μὴ ἄχρι τοῦ παρατατικοῦ· ὁ δὲ λόγος περὶ τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβὰς οἶον ζεύγνυμι, ὄμνυμι· τὰ γὰρ δισύλλαβα κλίνεται καὶ μετὰ τὸν παρατατικὸν οἶον δῦμι δύσω ἔδυν. Choer. 875, 28: ἰστέον ὅτι ὥσπερ ἐν τοῖς εἰς μι καθόλου ὁ μέσος παρακείμενος ἐπιλιμπάνει δι' ἣν εἰρήκαμεν αἰτίαν, οὕτω καὶ ὁ δεύτερος μέλλων ὁ ἐνεργητικὸς ὀριστικὸς καθόλου ἐπιλιμπάνει ἐπὶ τῶν εἰς μι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ἡνίκα ὁ δεύτερος ἀόριστος ἐνδεῖ τοῦ πρώτου ἀορίστου, τότε καὶ ὁ δεύτερος μέλλων ἐνδεῖ τοῦ δευτέρου ἀορίστου οἶον ἐμύκησα ἔμυκον μυκήσω μυκῶ, ἐβλάστησα ἔβλαστον βλαστήσω βλαστῶ· ἰδοὺ ἐπὶ τούτων ἐπειδὴ ὁ δεύτερος ἀόριστος ἐνδεῖ τοῦ α' ἀορίστου, τούτου χάριν ὁ β' μέλλων ἐνδεῖ τοῦ β' ἀορίστου. τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐν τοῖς εἰς μι ἀεὶ ὁ β' ἀόριστος ἐνδεῖ τοῦ α' ἀορίστου οἶον ἔστησα ἔστην, ἔγνωσα ἔγνω, ἔδωκα ἔδων. ἀναγκάζεται οὖν ὁ δεύτερος μέλλων ἐνδεῖν τοῦ δευτέρου ἀορίστου· καὶ ἐπειδὴ ἐν τοῖς εἰς μι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ δεύτερος ἀόριστος οὐχ ὑπερβαίνει τὴν δισυλλαβίαν οἶον ἔστην, ἔγνω, (πρόσκειται «ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον» διὰ τὸ ἐβίω, δευτέρου ἀορίστου, ὁ γὰρ ἑάλων ἀπὸ τοῦ ἤλων δισυλλάβου ἐστίν) ὁ δεύτερος μέλλων

εὐρεθήσεται εἰς μονοσυλλαβίαν περιεστώμενος, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· οὐδέποτε γὰρ δύναται μέλλων μονοσύλλαβος εὐρίσκεσθαι. καὶ καθόλου δὲ οὐδέποτε μονοσύλλαβον ῥῆμα ὀριστικὸν εἰς ω λήγον εὐρίσκεται ἐν χρήσει, χωρὶς εἰ μὴ εὐρεθῇ δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων οἶον δρῶ, θλῶ, κλῶ, σμῶ. πρόσκειται «ὀριστικὸν» διὰ τὸ ἐὰν θῶ, ἐὰν δῶ. πρόσκειται «εἰς ω λήγον» διὰ τὸ κλεῖς καὶ χεῖς καὶ ρεῖς διὰ τοῦτο γὰρ ταῦτα κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον καὶ δεύτερον συναιρούμενα κατὰ τὸ πρῶτον οὐ συναιρεῖται, ἵνα μὴ εὐρεθῇ εἰς ω λήγοντα καὶ μονοσυλλαβοῦντα ὀριστικά ὄντα καὶ μὴ ὄντα δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων.

3,2 839

Choer. 876, 28: ἰστέον ὅτι πᾶς ἐνεστώς ὀριστικὸς εἰς μι λήγων, τροπῇ τῆς μι εἰς μαι παθητικὸς γίνεται μετὰ τοῦ συστέλλειν τὴν παραλήγουσαν πρὸς τὴν παραλήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν τῶν ἐνεργητικῶν. καὶ δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἡ μὲν πρώτη συζυγία τῶν εἰς μι συστέλλει τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦ ε οἶον τίθεμαι, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ α συνεσταλμένου, ἡ δὲ τρίτη διὰ τοῦ ο , ἡ δὲ δ' τὸ δίχρονον μόνον συστέλλει· εὐλόγως ἡ μὲν πρώτη συζυγία διὰ τοῦ ε συστέλλει τὴν παραλήγουσαν οἶον τίθημι τίθεμαι, ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον τὸ ε ἔχει· ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ α , ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον ἔχει τὸ α · καὶ ἡ τρίτη διὰ τοῦ ο , ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον τὸ ο ἔχει· ἡ δὲ τετάρτη τὸ δίχρονον μόνον συστέλλει, ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον διὰ διχρόνου συνεσταλμένου ἐστί. τούτων οὕτως ἐχόντων, τοῦ εἶμι τοῦ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι τὸ παθητικὸν ὥφειλεν εἶναι ἵμαι διὰ τοῦ ι , ἐπειδὴ καὶ τὸ πληθυντικὸν τὸ ἐνεργητικὸν ἵμεν ἐστί διὰ τοῦ ι ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνταῦθα οὐδὲν πλέον ἤμελλε σημαίνειν τὸ παθητικὸν τοῦ ἐνεργητικοῦ (καὶ τὸ παθητικὸν γὰρ ὁμοίως τὸ εἶμι τὸ πορεύομαι ἤμελλε δηλοῦν), τούτου χάριν ἐπιλέλοιπε τὸ παθητικόν, ὡς τὴν αὐτὴν τῷ ἐνεργητικῷ μέλλον ἔχειν σημασίαν· καὶ ἀπὸ τοῦ εἶμι τοῦ σημαίνοντος τὸ ὑπάρχω τὸ παθητικὸν ἔμαι ὥφειλεν εἶναι διὰ τοῦ ε , ἐπειδὴ καὶ τὸ πληθυντικὸν τὸ ἐνεργητικὸν ἔμεν ἐστί διὰ τοῦ ε , ὅπερ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ς γίνεται ἐσμέν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ὑπαρκτικά οὐκ ἔχει παθητικά, τὸ γὰρ ὑπάρχω οὐ κλίνεται εἰς παθητικὸν καὶ γίνεται ὑπάρχομαι, τούτου χάριν ἐπιλέλοιπε τὸ ἔμαι. Choer. 877, 29: ζητεῖται δὲ περὶ τοῦ ἐπίσταμαι, ὅτι πόθεν γέγονε; καὶ λέγει ὁ Ἀπολλώνιος, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἴσθημι γίνεται ἴσταμαι, καὶ προσερχομένη ἡ ἐπὶ πρόθεσις ὥφειλε τρέψαι τὸ π εἰς φ , ἵνα ἡ ἐφίσταμαι, καὶ γὰρ τὸ ἴσταμαι δασύνεται οἶον καθίσταμαι, ὑφίσταμαι, ἀλλὰ γέγονεν ἐπίσταμαι, τοῦ π φυλαχθέντος Ἰωνικῶς· καὶ γὰρ τὸ ἥλιος δασύνεται, καὶ ὅμως ἀπηλιώτης Ἰωνικῶς ἐπεκράτησε λέγεσθαι διὰ τοῦ π καὶ οὐκ ἀφηλιώτης διὰ τοῦ φ · καὶ πάλιν ὁ Ἥφαιστος δασύνεται, καὶ ὅμως «ἐπ' Ἡφαίστοιο θύρησιν» Ἰωνικῶς εἶπεν ὁ ποιητής· οὕτως οὖν, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ ἐπίσταμαι Ἰωνικῶς ἐφύλαξε τὸ π , εἰ οὖν οὕτως γέγονεν ἀπὸ τοῦ ἴσταμαι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἰσῶ ἴσθημι ὃ σημαίνει τὸ γινώσκω γέγονεν ἴσταμαι καὶ ἐν πλεονασμῷ τοῦ τ ἴσταμαι καὶ ἐκεῖθεν ἐπίσταμαι, καὶ εὐλόγως ἐφύλαξε τὸ π τῆς ἐπὶ προθέσεως, ἐπειδὴ τὸ ἴσθημι ψιλοῦται. ὁ δὲ Φιλόξενος λέγει, ὅτι ἔστιν εἶδω εἶσω ὃ σημαίνει τὸ γινώσκω, ἀφ' οὗ τὸ ἰστός ὃ σημαίνει τὸ ἐπιστήμων· γράφεται δὲ διὰ τοῦ ι τὸ ἰστός, ἐπειδὴ τὸ εἶδω ἐν ταῖς συνθέσεσι ταῖς ὀνομαστικαῖς καὶ ταῖς παραγωγαῖς ταῖς ὀνομαστικαῖς ἀποβάλλει τὸ ε οἶον ἰδμων, ἱστορία, νῆις (ὁ ἄπειρος, ὁ τοῦ εἰδέναι ἐστερημένος), Πολύιδος (ἔστι δὲ ὄνομα μάντεως)· τὸ γὰρ εἰδήμων γραφόμενον διὰ τῆς εἰ διφθόγγου οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ εἶδω βαρυτόνου, ἀλλ' ἀπὸ περισπωμένου τοῦ εἶδω εἰδῆς εἰδήμων. ἐκ τοῦ οὖν ἰστός ὃ σημαίνει τὸ ἐπιστήμων γέγονεν ἰσῶ ἰσθήσω ἰσθήμων καὶ ἐπιστήμων, ἐκ τούτου δὲ τοῦ ἰσῶ τοῦ σημαίνοντος τὸ γινώσκω γέγονεν ἴσθημι καὶ ἴσταμαι καὶ ἐκεῖθεν ἐπίσταμαι, καὶ εὐλόγως ἐφυλάχθη τὸ π , ἐπειδὴ ψιλοῦται αὕτη ἡ κίνησις, ὡς ἐκ τοῦ εἶδω γεγεννημένη, ὅπερ ψιλοῦται. Choer. 878, 30: τὰ ἔχοντα τὴν ἐνεργητικὴν μετοχὴν εἰς ς μετ' ὀξείας τάσεως τροπῇ τοῦ τ τοῦ ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ εἰς ς ποιεῖ τὰ δεύτερα πρόσωπα οἶον πεποιήται πεποιήσαι, πεποιηκὼς γὰρ ἡ ἐνεργητικὴ μετοχὴ εἰς ς μετ' ὀξείας τάσεως, καὶ δύναται δύνασαι ὅτι δυνάς, καὶ ἐπίσταται ἐπίστασαι, ὅτι ἐπιστάς· εἰ καὶ μὴ εὔρηται

ἐν χρήσει τὸ δυνάς καὶ ἐπιστάς· εἰσὶ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ δύνημι καὶ ἐπίστημι, καὶ δύνamai καὶ ἐπίσταμαι· τὸ δὲ δύνη καὶ ἐπίστη κατὰ πάθος λέγουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ δύνασαι καὶ ἐπίστασαι, δύνααι ἐπίστααι καὶ Ἰωνικῶς δύνειαι καὶ ἐπίστεαι, καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ ε καὶ α εἰς ἡ δύνη καὶ ἐπίστη, καὶ μένει τὸ ι προσγεγραμμένον.

3,2 840

Herod. II. Pr. Z 336: ἤμην τὸ σημαντικὸν τοῦ ὑπάρχειν σπανίως εὐρίσκεται κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν Ἑλλήνων, οὗ τὰ ὑποδείγματα δίδομεν ἐν τῷ περὶ τῶν εἰς μ ι . ὁ μέντοι ποιητὴς οὐκ ἐχρήσατο. Choer. 882, 3: ἰστέον ὅτι τὸ ἤμην ἐπὶ τοῦ ὑπῆρχον ἀπηγόρευται· ἀντὶ γὰρ τοῦ ἤμην «ἦν ἐγώ» λέγουσιν, ὡς Ἀριστοφάνης (Plut. 28) ἐγὼ θεοσεβῆς καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ κακῶς ἔπραττον, καὶ πένης ἦν· εὖρηται γὰρ τὸ ἤμην τὸ ἐπὶ τοῦ ὑπῆρχον, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσῃ (v. Hel. 931) ἐγὼ δὲ προδοτὶς οὐκ ἤμην τέκνον. Choer. 883, 17: πᾶς ἐνεργητικὸς παρακεείμενος ἐπὶ τῶν εἰς μ ι τρέπων τὴν τελευταίαν συλλαβὴν εἰς μαι καὶ τὴν παραλήγουσαν συστέλλων παθητικὸς γίνεται οἷον δέδωκα δέδομαι, πέπωκα πέπομαι (ἐξ οὗ τὸ ἐπόθην καὶ κατεπόθην), βέβηκα βέβημαι (ἐξ οὗ τὸ ἐβάθην καὶ παρεβάθην), ἔστηκα, ὅσον κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἀπὸ τοῦ ἴσθημι στῶ, καὶ ἔσταμαι ὁ παθητικὸς παρακεείμενος. πρόσκειται «ὅσον κατὰ τὴν ἀναλογίαν», ἐπεὶ δὴ ἔστακά ἐστιν ὁ ἐνεργητικὸς παρακεείμενος τοῦ ἴσθημι πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ἔστηκα μέσου παρακειμένου τοῦ ὄντος ἀπὸ τοῦ ἐστήκω ἐνεστῶτος, ὡς ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται. τέθεικα τέθειμαι καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι τέθειμαι διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· οὐ γὰρ δυνάμεθα τὸ τέθειμαι Βοιωτικὸν λέγειν, ὥσπερ τὸ ἐνεργητικὸν τὸ τέθεικα τὸ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, ἐπεὶ δὴ τὸ μὲν τέθεικα ἐνεργητικὸν τὸ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου ἀπὸ τοῦ τέθηκα κοινοῦ γέγονε τοῦ διὰ τοῦ η κατὰ τροπὴν Βοιωτικὴν τοῦ η εἰς τὴν εἰ δίφθογγον ὥσπερ Λάχης Λάχεις· τὸ δὲ παθητικὸν οὐκ ἔστι τέθειμαι διὰ τοῦ η , ἵνα τὸ τέθειμαι τὸ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου Βοιωτικὸν εἴπωμεν κατὰ κρᾶσιν (leg. τροπὴν) τοῦ η εἰς τὴν εἰ δίφθογγον. Choer. 884, 11: ἰστέον ὅτι ἀπὸ τοῦ τέθειμαι παρακειμένου, ὁ γὰρ τέθειμαι κατὰ πλεονασμὸν ἔχει τὸ ι , γέγονεν ὁ παθητικὸς πρῶτος ἀόριστος ἐτέθην τροπῇ τῆς μαι εἰς θην καὶ ἀποβολῇ τοῦ κατ' ἀρχὴν συμφώνου· δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἀπὸ τοῦ τέθειμαι παρακειμένου τραπέισης τῆς μαι συλλαβῆς εἰς θην ἐτέθην ὥφειλεν εἶναι ὁ παθητικὸς πρῶτος ἀόριστος· ἀλλὰ διὰ τὴν κακοφωνίαν τῆς ἐπαλληλίας τοῦ δασέως θ τροπὴ παρηκολούθησε τοῦ πρώτου θ εἰς τ καὶ γέγονεν ἐτέθην ὥσπερ τὸ τέθυμαι ἐθύθην καὶ ἐτύθην. εἰ δέ τις εἴποι, διὰ τί γὰρ τὸ πρῶτον θ ἐτράπη, καὶ μὴ τὸ τελευταῖον; λέγομεν ὅτι οὐκ ἡδύνατο τὸ τελευταῖον θ τραπῆναι, ἐπεὶ δὴ ὁ πρῶτος ἀόριστος ὁ παθητικὸς εἰς θην θέλει λήγειν οἷον ἐτύθην. τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἐγνώσθην καὶ ἡδυνάσθην καὶ ἐδυνήθην, μακρᾶ παραληγόμενα, οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν εἰς μ ι ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰς ω · εἰ γὰρ ἦσαν ἀπὸ τῶν εἰς μ ι οὕτως ἤμελλον εἶναι· γνῶμι γνῶσω ἔγνωκα ἔγνωμαι ἐγνόθην διὰ τοῦ ο ὥσπερ δίδωμι δώσω δέδωκα δέδομαι ἐδόθην, πῶμι πώσω πέπωκα πέπομαι ἐπόθην, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ δύνημι δυνήσω δεδύνηκα εἶχεν εἶναι δεδύναμαι ἐδυνάθην ὥσπερ βίβημι βήσω βέβηκα βέβημαι καὶ ἐβάθην, ἐξ οὗ τὸ παρεβάθην· ἀλλ', ὡς εἴρηται, ἀπὸ τῶν εἰς ω ἐστίν· καὶ τὸ μὲν ἐγνώσθην γέγονε τοῦτον τὸν τρόπον· ἔστι γνῶω τῆς ἔκτης συζυγίας, ἐξ οὗ τὸ ὑποτακτικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ (A 302) ἵνα γνῶωσι καὶ οἶδε· καὶ τούτου ὁ μέλλων γνῶσω· εἴτα ὁ παρακεείμενος ὁ ἐνεργητικὸς ἔγνωκα, ὁ παθητικὸς ἔγνωσμαι, καὶ λοιπὸν ὁ παθητικὸς πρῶτος ἀόριστος ἐγνώσθην.

3,2 841

τὸ δὲ ἡδυνάσθην γέγονε τοῦτον τὸν τρόπον· ὡς ἀπὸ τοῦ δυνάζω δυνάσω δεδύνακα δεδύνασμαι ἐδυνάσθην, ὥσπερ φράζω φράσω πέφρακα πέφρασμαι ἐφράσθην καὶ κατὰ ἑκτασιν Ἀττικὴν τοῦ ε εἰς τὸ η ἡδυνάσθην ὥσπερ ἔμελλον ἤμελλον· πάλιν ὡς ἀπὸ τοῦ δυνῶ δυνᾶς περισπωμένου τῆς δευτέρας συζυγίας γίνεται δυνήσω δεδύνηκα δεδύνημαι ἐδυνήθην, καὶ κατὰ ἑκτασιν Ἀττικὴν τοῦ ε εἰς τὸ η ἡδυνήθην. Choer. 885, 15: ἀόριστος δεύτερος ἐν τοῖς παθητικοῖς τῶν εἰς μ ι οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ δὴ προελήφθη ὁ χρόνος ἐν τοῖς ἐνεργητικοῖς· καὶ γὰρ ὁ δεύτερος ἀόριστος ὁ

παθητικὸς μακροκαταληκτεῖν θέλει. ἐπειδὴ οὖν ὁ δεῦτερος ἀόριστος ἐνεργητικὸς μακροκαταληκτεῖ ἐν τοῖς εἰς μι οἶον ἔστην, ἔγνω, ἔδω, τούτου χάριν ὡς προληφθέντος τοῦ χρόνου, ἤγουν τῆς μακροκαταληξίας, ἐν τοῖς ἐνεργητικοῖς, ἐπιλέλοιπε τὸ παθητικόν. Mon. 24, 26 δοῦναι· οὐδὲν εἰς ναι λήγον ἀπαρέμφατον τῇ ου διφθόγγῳ παραλήγεται, ἀλλ' εἰ παραλήγεται διφθόγγῳ, τῇ ει παραλήγεται, εἶναι, εἴτε δασυνόμενον ἀορίστου χρόνου. σημειῶδες ἄρα τὸ δοῦναι. ὅτι γὰρ οὐδὲν ἐστὶ τὸ λέγειν δῶναι ὡς γινῶναι βιώναι, δηλον μὲν ἐκ τῆς χρήσεως τῆς Ὀμηρικῆς «κέλεαι δέ με τῆνδ' ἀποδοῦναι» (Α 134), δηλον δὲ ἔσται ἐκ τοῦ κατ' ἀναλογίαν κινήματος ἐν ἐτέροις. Choer. 888, 33: τὰ ἔχοντα τὴν μετοχὴν εἰς ς μετ' ὀξείας τάσεως εἰς ναι ποιεῖ τὸ ἀπαρέμφατον ἐπὶ τῶν εἰς μι καὶ συστολὴ παρακολουθεῖ δηλονότι τῆς παραληγούσης κατὰ τὰ ἀπαρέμφατα ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ οἶον ἐτίθην τιθεῖς τιθέναι καὶ ἴστην ἰστάς ἰσάναι, ἐδίδου διδούς διδόναι, ἐζεύγνυ ζευγνύς ζευγνύναι. πρόσκειται «ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ» διὰ τὸν δεῦτερον ἀόριστον, τὰ γὰρ ἀπαρέμφατα τῶν εἰς μι τοῦ δευτέρου ἀορίστου τοῦ ἐνεργητικοῦ οὐ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν· ἔστη στάς στήναι, ἔγνω γνούς γινῶναι, ἔλω αλούς αλῶναι, βιούς βιώναι· σεσημειῶται τὸ δοῦναι, θεῖναι, εἶναι (ὃ σημαίνει τὸ ἀπολῦσαι, ἐξ οὗ τὸ ἀφεῖναι), ὅτι ἀπαρέμφατα ὄντα δευτέρου ἀορίστου ἐνεργητικοῦ οὐκ ἐφύλαξε τὸ φωνῆεν τοῦ ἀορίστου, ἀλλὰ διὰ διφθόγγου ἐγένετο, ἔδω γὰρ διὰ τοῦ ω καὶ δοῦναι διὰ τῆς ου διφθόγγου, καὶ πάλιν ἔθην καὶ ἦν (σημαίνει δὲ τὸ ἀπέλυσαι), θεῖναι, εἶναι διὰ τῆς ει διφθόγγου. διὰ τοῦτο δὲ τὰ ἀπαρέμφατα τῶν εἰς μι κατὰ μὲν τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, κατὰ δὲ τὸν β' ἀόριστον τὸν ἐνεργητικὸν οὐ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς ὀριστικοῖς ὁ μὲν ἐνεστώς καὶ ὁ παρατατικὸς τῶν εἰς μι συστέλλουσι τὴν παραλήγουσαν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἶον τίθημι τίθεμεν, δίδωμι δίδομεν· ὁ δὲ δεῦτερος ἀόριστος ὁ ἐνεργητικὸς οὐ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οἶον ἔστην ἔστημεν, ἔγνω ἔγνωμεν, σεσημειωμένου τοῦ ἔδομεν καὶ ἔθεμεν καὶ ἔμεν (ὃ σημαίνει τὸ ἀπελύσαμεν). θέλει δὲ τὰ εἰς ναι ἀπαρέμφατα τὴν παραλήγουσαν φυλάττειν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ οἶον ἐτύφθημεν τυφθῆναι· οὕτως οὖν καὶ ἐτίθεμεν τιθέναι καὶ ἴσταμεν ἰσάναι καὶ ἐδίδομεν διδόναι καὶ ἐζεύγνυμεν ζευγνύναι διὰ συνεσταλμένου τοῦ υ καὶ ἔστημεν στήναι καὶ ἔβημεν βῆναι καὶ ἔγνωμεν γινῶναι καὶ ἔλωμεν αλῶναι καὶ ἐβίωμεν βιώναι· περὶ γὰρ τοῦ ἔδομεν δοῦναι καὶ ἔθεμεν θεῖναι καὶ ἔμεν εἶναι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξε τὴν παραλήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ, ἀλλὰ διὰ διφθόγγου ἐγένετο καὶ ὑπὲρ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ, τετύφαμεν γὰρ διὰ τοῦ α τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ὀριστικοῦ καὶ τετυφέναι διὰ τοῦ ε, ἐν τοῖς εἰς ω μεμαθήκαμεν. Choer.

3, 2 842

890, 8: ἰστέον δὲ ὅτι τὸ εἶναι τὸ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχειν ὠφείλεν εἶναι ἔναι διὰ τοῦ ε καὶ οὐ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ, φημί δὲ τοῦ εἰμί, ἐμέν ἐστίν, ὅπερ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ς γίνεται ἐσμέν. ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι εὔρηται καὶ εἰμέν διὰ τῆς ει διφθόγγου κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι «ἡμεῖς δ' εἰμέν τοῖοι» (Η 231). οὐκ ἄτοπον οὖν ἐκ τοῦ εἰμέν τοῦ διὰ τῆς ει διφθόγγου γενέσθαι τὸ εἶναι ἐπὶ τοῦ ὑπάρχειν διὰ τῆς ει διφθόγγου. τὸ δὲ εἶναι ἀπαρέμφατον τὸ ἐπὶ τοῦ πορευθῆναι, ἐξ οὗ τὸ ἀπεῖναι, καὶ αὐτὸ διὰ τῆς ει διφθόγγου ἔχει τὴν παραλήγουσαν, ὀφείλον διὰ τοῦ ι εἶναι πρὸς τὸ ἵμεν πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ. Choer. 893, 9: ἰστέον ὅτι τὰ προστακτικὰ τῶν εἰς μι τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ διχῶς κανονίζεται· κανονίζεται γὰρ ἐκ τοῦ παρατατικοῦ τῷ κοινῷ λόγῳ, τουτέστιν ὥσπερ τὰ εἰς ω τοῦ τρίτου προσώπου τὴν ἐν ἀρχαῖς κλιτικὴν ἔκτασιν ἀποβάλλοντα οἶον ἐτίθει τίθει σύ, ἴστη ἴστη σύ, ἐμπίπλη πίπλη σύ, γίνεται δὲ καὶ τῷ λόγῳ τῆς μετοχῆς εἰς θι· καθόλου γὰρ πᾶσα μετοχὴ εἰς ς λήγουσα μετ' ὀξείας τάσεως εἰς θι ποιεῖ τὸ προστακτικὸν οἶον ἐτύφθη τυφθεῖς τυφθέντος τύφθηθι καὶ διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν δασέων

κατὰ μετάθεσιν τοῦ θ εἰς τὸ τ τύφθητι· τὰ δὲ εἰς μι κατὰ τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν καὶ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν ἐν τοῖς προστακτικοῖς πρὸς τὴν παραλήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ οἷον ἰστάς ἰστάντος ἴσταμεν ἴσταθι, διδούς διδόντος δίδομεν δίδοθι· τὸ γὰρ παρὰ τῷ ποιητῇ (γ 380) δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν ποιητικῶς ἐξέτεινε τὸ ο εἰς τὸ ω . πρόσκειται «κατὰ τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν» διὰ τὸν δευτέρον ἀόριστον· τὰ γὰρ προστακτικὰ τῶν εἰς μι τοῦ δευτέρου ἀορίστου οὐ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν τῶν πληθυντικῶν οἷον στάς στάντος ἔστημεν στήθι, βάς βάντος ἔβημεν βῆθι, γνούς γνόντος ἔγνωμεν γνῶθι. σεσημεῖται δὲ δός, θές, ἔς (ὃ σημαίνει τὸ πέμψον καὶ ἀπολύσον, ἐξ οὗ τὸ ἄφες καὶ πρόες), ὅτι ταῦτα ἔχοντα τὴν μετοχὴν εἰς ς μετ' ὀξείας τάσεως οἷον δούς δόντος, θείς θέντος, εἷς ἔντος, ἐξ οὗ τὸ ἀφείς ἀφέντος, οὐκ ἔχει εἰς θι τὸ προστακτικόν, δός γὰρ καὶ θές καὶ ἔς τὰ προστακτικὰ [τούτων]· τὸ δὲ ἔς ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ (Α 127) ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῶ πρόες. διὰ τί δὲ οὐκ ἔχει ταῦτα εἰς θι τὸ προστακτικόν; ἔστιν εἰπεῖν οὕτως· τὰ εἰς θι προστακτικὰ ἀορίστου ὄντα φύσει μακρὰ θέλει παραλήγεσθαι, στήθι, γνῶθι, τύπηθι.

3, 2 843

πρόσκειται «ἀορίστου ὄντα» διὰ τὸ δίδοθι καὶ ζεύγνυθι· ταῦτα γὰρ βραχεῖα παραλήγεται, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀορίστου ἀλλ' ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ. τούτῳ οὖν τῷ λόγῳ εἰ ἐγένετο εἰς θι τὰ προστακτικὰ τούτων, φύσει μακρὰ ὥφειλε παραλήγεσθαι ἀορίστου χρόνου ὄντα· ἀλλὰ μὴν φύσει μακρὰ οὐκ ἠδύναντο παραλήγεσθαι, ἐπειδὴ ἕτερός ἐστι κανὼν ὁ λέγων, ὅτι τὰ εἰς θι προστακτικὰ παραλήγουσαν ἔχει τὴν παραλήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ οἷον ἐτύπημεν τύπηθι, ἔστημεν στήθι, ἴσταμεν ἴσταθι, ἐδίδομεν δίδοθι, ζεύγνυμι ζεύγνυθι· εἰ οὖν τὰ ὀριστικὰ τούτων κατὰ τὸ α' πρόσωπον βραχεῖαν ἔχει τὴν παραλήγουσαν οἷον ἔδομεν ἔθεμεν ἔμεν, δηλονότι οὐ δύναται τὰ προστακτικὰ τούτων εἰς θι ὄντα φύσει μακρὰ παραλήγεσθαι. τῶν οὖν δύο κανόνων μαχομένων καὶ τοῦ μὲν ἑνὸς φύσει μακρὰ ἀπαιτοῦντος παραλήγεσθαι τὰ εἰς θι προστακτικὰ, τοῦ δὲ ἑτέρου βραχεῖα, ἐπιλέλοιπε τὰ εἰς θι προστακτικὰ τούτων καὶ οὐκ ἐγένοντο εἰς θι τὰ προστακτικὰ αὐτῶν. τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ἴθι (ὃ σημαίνει τὸ πορεύου οἷον ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι (Α 32) ἀπὸ τοῦ εἶμι τοῦ σημαίνοντος τὸ πορεύομαι γέγονεν· ἔστι γὰρ ἴμεν τὸ πληθυντικὸν διὰ τοῦ ι , καὶ λοιπὸν ἐκεῖθεν τὸ προστακτικὸν τροπῇ τῆς μεν εἰς θι γίνεται ἴθι, ὥσπερ ἴσταμεν ἴσταθι, δίδομεν δίδοθι. τὸ δὲ ἴσθι τὸ σημαῖνον τὸ ὑπαρχε γέγονεν οὕτως ἔστιν εἰμί τὸ σημαῖνον τὸ ὑπάρχω, τούτου τὸ πληθυντικὸν ἐμέν, ὅπερ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ς γίνεται ἐσμέν· ἀπὸ τοῦ ἐμέν ἀναλόγως γέγονε προστακτικὸν ἔθι καὶ πλεονασμῷ τοῦ ς ἐτράπη τὸ ε εἰς τὸ ι καὶ γέγονεν ἴσθι, ἀντὶ τοῦ ὑπαρχε, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἔχω, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ς καὶ τρέπεται τὸ ε εἰς τὸ ι καὶ γίνεται ἴσχω· πολλάκις γὰρ πλεονάζοντος συμφώνου τρέπεται τὸ ε εἰς ι ὥσπερ ἐπὶ τοῦ μένω μίνω, τέκω τίκτω· τοῦτο δὲ τὸ ἴσθι τὸ σημαῖνον τὸ ὑπαρχε κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον τὸ ὀφειλόμενον ε ἀναδέχεται καὶ γίνεται ἔστω. τὸ δὲ ἴσθι τὸ σημαῖνον τὸ γίνωσκε γέγονεν οὕτως ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἴστημι γέγονεν ἴσταμαι καὶ ἴσταθι, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἴσημι τοῦ σημαίνοντος τὸ γινώσκω, ὅπερ Δωρικῶς γίνεται ἴσαμι, ὡς δηλοῖ ὁ Θεόκριτος λέγων (5, 119) καλῶς μάλα τοῦτό γ' ἴσαμι, καὶ γίνεται τὸ πληθυντικὸν ἴσαμεν καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ α ἴσμεν· ἐκ δὲ τούτου γίνεται τὸ προστακτικὸν ἴσταθι καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ α ἴσθι καὶ λοιπὸν τροπῇ τοῦ θι εἰς τὸ τω ἴστω. Theodos. in Bekk. Anecd. 1059, 2 ἐὰν τεθῶμαι: Ἀπολλώνιος δὲ ἐὰν τεθείκωμαι φησιν αὐτὸ ἀμαρτύρως, ὡς φησιν Ἡρωδιανὸς ς. Choer. 900, 32: ἐλέγχει δὲ αὐτὸν (sc. Apollonium) ὁ Ἡρωδιανός, λέγων, ὅτι οὐ καλῶς δοξάζει· οὐδὲ γάρ, φησὶν, εὐρηται παντελῶς ἐν χρήσει τὸ ἐὰν τεθείκωμαι καὶ ἐὰν δεδῶκωμαι, ἀλλ' ἐὰν τεθῶμαι καὶ ἐὰν δεδῶμαι· ἄλλως τε εἰ ὑπῆρχεν ἀληθὴς ὁ λόγος τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ ἀπὸ τῶν ὑποτακτικῶν ἐνεργητικῶν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ἐγένετο τὸ ὑποτακτικὸν παθητικὸν προσθέσει τῆς μα , ὥφειλεν ἐὰν

τετύφωμαι εἶναι καὶ μὴ ἀναπληροῦσθαι διὰ μετοχῆς, διὰ τὸ τὸν τέτυμμαι παθητικὸν παρακείμενον ἔχειν πρὸ τοῦ μ σύμφωνον· καὶ πάλιν ἐὰν μεμνήκωμαι ὥφειλεν εἶναι καὶ οὐχὶ ἐὰν μεμνῶμαι ἀπὸ τοῦ μέμνημαι.

3, 2 844

Choer. 901, 28: ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς εἰς μι κατὰ τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν καὶ τὸν δεύτερον ἀόριστον τὸν ἐνεργητικὸν ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας διὰ τῆς εἰ διφθόγγου ἐκφέρεται ἡ μετοχή οἷον ἐτίθην τιθείς, ἦν τὸ ἔπεμπον ἰεῖς καὶ ἀφιεῖς, ἦν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σηματομένου εἰς καὶ ἀφείς. ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας συζυγίας εἰς ας ἐστὶν ἡ μετοχή διὰ ἐκτεταμένου τοῦ α οἷον ἴστην ἰστάς, ἔστην στάς, ἔπτην πτάς. ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης συζυγίας εἰς ους ἐστὶν ἡ μετοχή οἷον ἐδίδων διδούς, ἦλων ἀλούς. ἐπὶ δὲ τῆς δ' συζυγίας εἰς υς ἐστὶν ἡ μετοχή διὰ ἐκτεταμένου τοῦ υ , ἔδυν δύς καὶ ὑποδύς εὐλόγως δὲ ἐπὶ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν εἰς μι διὰ διφθόγγου ἐστὶν ἡ μετοχή, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ ε ἔχει οἷον τιθέω· τὸ δὲ ε διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι πέφυκε μεγεθύνεσθαι οἷον τυφθέντος τυφθεῖσα, οὐκ ἡδύνατο γὰρ τὸ η τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ, φημὶ δὴ τοῦ τίθημι, καὶ γενέσθαι εἰς ης διὰ τοῦ η , ἐπειδὴ θέλουσιν ἔχειν αἱ μετοχαὶ κατάληξιν ἀρμόζουσας τριγενεῖα καὶ κλίσιν τὴν διὰ τοῦ ντ · εἰς ης δὲ οὐκ ἔχομεν ὀνόματα, φημὶ δὲ διὰ τοῦ η κλινόμενα διὰ τοῦ ντ καὶ ποιοῦντα τριγένειαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ διὰ τοῦ τος κλινόμενα οὐκ ἔχει τριγένειαν οἷον λέβης λέβητος· τὰ γὰρ εἰς ης διὰ τοῦ εος κλινόμενα ἔχει μὲν τριγένειαν οἷον ὁ εὐσεβῆς ἡ εὐσεβῆς τὸ εὐσεβές· οὐκ ἔχει δὲ κλίσιν ἀρμόζουσας μετοχαῖς, φημὶ δὴ τὴν διὰ τοῦ ντ · τὰ γὰρ εἰς ης οὐδέποτε κλίνεται διὰ τοῦ ντ · τὸ γὰρ φθογγῆς φθογγῆντος καὶ τιμῆς τιμῆντος πεπονθότα ἐστίν. ἡ δὲ δευτέρα συζυγία εἰκότως διὰ τοῦ α ἔχει τὴν μετοχὴν οἷον ἴστημι ἰστάς, ἐπειδὴ ἡ ἐντέλεια τοῦ πρωτοτύπου τὸ α ἔχει· ἔχομεν δὲ καὶ εἰς ας ὀνόματα κλινόμενα διὰ τοῦ ντ καὶ ποιοῦντα τριγένειαν οἷον ἅπας ἅπαντος ἅπασα ἅπαν. περὶ δὲ τῆς μετοχῆς τῆς τρίτης συζυγίας τῶν εἰς μι λέγομεν, ὅτι διὰ τοῦτο οὐκ ἐφύλαξε τὸ ω τοῦ δίδωμι, ἐπειδὴ οὐκ ἔχομεν εἰς ως ὀνόματα κλινόμενα διὰ τοῦ τος καὶ ποιοῦντα τριγένειαν οἷον ἰδρῶς ἰδρῶτος μὴ δυναμένη οὖν ἡ μετοχή τῆς τρίτης συζυγίας τῶν εἰς μι γενέσθαι εἰς ως , ἐφύλαξε τὸ ο τὸ ὑπάρχον ἐν τῇ ἐντελείᾳ τοῦ πρωτοτύπου, φημὶ δὴ τοῦ δίδω, καὶ προσέλαβε τὸ υ καὶ ἐγένετο διὰ τῆς ου διφθόγγου διδούς. τὸ γὰρ ο διὰ τῆς προσθήκης τοῦ υ πέφυκε μεγεθύνεσθαι οἷον τύπτοντος τύπτουσα. ἡ δὲ μετοχή τῆς δ' συζυγίας τῶν εἰς μι εἰκότως ἔχει τὸ υ ἐκτεταμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ πρωτότυπον ἔχει αὐτό. ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, εἰ ἄρα τὰ εἰς ους καὶ τὰ εἰς υς ὀνόματα οὐ κλίνεται διὰ τοῦ ντ , πλὴν τοῦ ὁδοῦς ὁδόντος, οἷον βοῦς βοός, ἡδύς ἡδέος (τὸ γὰρ πλακοῦς πλακοῦντος καὶ Σιμοῦς Σιμοῦντος πεπονθότα ἐστίν· ἀπὸ γὰρ τοῦ πλακόεις καὶ Σιμόεις γέγονε)· πῶς αἱ εἰς ους καὶ εἰς υς μετοχαὶ ἐκλίθησαν διὰ τοῦ ντ οἷον διδούς διδόντος, πηγνύς πηγνύντος; ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι κατὰ συνεκδρομὴν ἐγένοντο τῶν ἄλλων μετοχῶν· ἐπειδὴ πᾶσα μετοχή περιττοσυσπλάβως κλινόμενη διὰ τοῦ ντ κλίνεται, χωρὶς τῶν εἰς ως μετοχῶν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ· αὗται γὰρ διὰ καθαροῦ τοῦ τος κλίνονται.